

4. Analytická část

4.1 Nemocensky pojištěné osoby

Základním ukazatelem, ke kterému se vztahují údaje o pracovní neschopnosti, je ukazatel průměrného počtu nemocensky pojištěných osob.

Průměrný počet nemocensky pojištěných osob – ukazatel udává průměrný počet osob, které jsou povinně či dobrovolně nemocensky pojištěné podle zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Zahrnuje všechny osoby, které byly alespoň po jeden den vykazovaného období nemocensky pojištěné. V případě více překrývajících se pojistných vztahů pojištěnce v rámci jednoho zaměstnavatele a jedné mzdové účtárny se započítává pojištěnec pouze jedenkrát. V ostatních případech je pojištěnec započítáván tolikrát, kolik má pracovněprávních pojistných vztahů.

Poznámka:

Do průměrného počtu nemocensky pojištěných **nejsou započteni** vojáci z povolání a příslušníci Policie ČR, Hasičského záchranného sboru ČR, Celní správy ČR, Vězeňské služby ČR, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a informace.

Od 1. pololetí 2024 **nejsou zahrnuty** osoby pracující na základě DPP.

Způsob výpočtu:

Průměrný počet nemocensky pojištěných osob = počet dnů nemocenského pojištění jednotlivých pojištěných osob ve vykazovaném období / počet kalendářních dnů ve vykazovaném období.

V 1. pololetí 2025 činil průměrný počet nemocensky pojištěných **celkem 4 758 tisíc osob**, meziročně o 56,5 tisíc (tj. o 1,17 %) osob méně, viz tabulka 4.1. Po posledním poklesu v 1. pololetí 2020, na kterém se zřejmě odrazilo propouštění v některých odvětvích kvůli epidemii nemoci COVID-19, se již v první polovině roku 2022 počet nemocensky pojištěných vrátil na hodnoty z let 2018 a 2019, meziročně pak počet nemocensky pojištěných vzrostl o zhruba 31 tisíc. Na meziročních změnách průměrného počtu pojištěnců v prvních pololetích let 2022–2025 se mohly podílet také migrační pohyby občanů z Ukrajiny, kteří zejména během 1. pololetí 2022 přicestovali do Česka a při zaměstnání jim vznikla účast na nemocenském pojištění, tudíž se stali součástí českého systému nemocenského pojištění.

Počtvrté v řadě za sebou (od 1. pololetí 2022) se, i přes meziroční pokles počtu pojištěných osob, mezi pojištěnci nacházelo více žen (51 %) než mužů (49 %). V prvním pololetí 2025 bylo nemocensky pojištěných 2 425 tisíc žen a 2 333 tisíc mužů. Tento stav opět patrně souvisí s migračními pohyby občanů, resp. převážně právě občanek, žen se svými potomky, z Ukrajiny. Vliv může také mít zvyšující se věk žen při odchodu do důchodu. Meziročně poklesl počet pojištěných žen o necelých 29 tisíc (v relativním vyjádření o 1,17 %), mezi muži byl pak zaznamenán pokles o 28 tisíc pojištěnců (tj. o 1,18 %).

Počet **dobrovolně nemocensky pojištěných**, tedy **osob samostatně výdělečně činných (OSVČ)**, meziročně nepatrně poklesl o 1,05 tisíc (1,1 %) na hodnotu 94,4 tisíc osob. Podíl pojištěných OSVČ na celkovém počtu OSVČ vykonávajících hlavní činnost dosáhl 13,7 %. Muži se na celkovém počtu nemocensky pojištěných OSVČ podíleli z 55,8 %, ženy poté z 44,2 %. Počet nemocensky pojištěných samostatně výdělečně činných žen od 1. pololetí 2015 vzrostl o 8,7 %, počet mužů o 5,2 %. Může to být ovlivněno nárokem na peněžitou podporu v mateřství, ale i větší ochotou žen samostatně výdělečně činných si nemocenské platit.

Tab. 4.1 Průměrný počet nemocensky pojištěných osob v 1. pol. 2015–2025

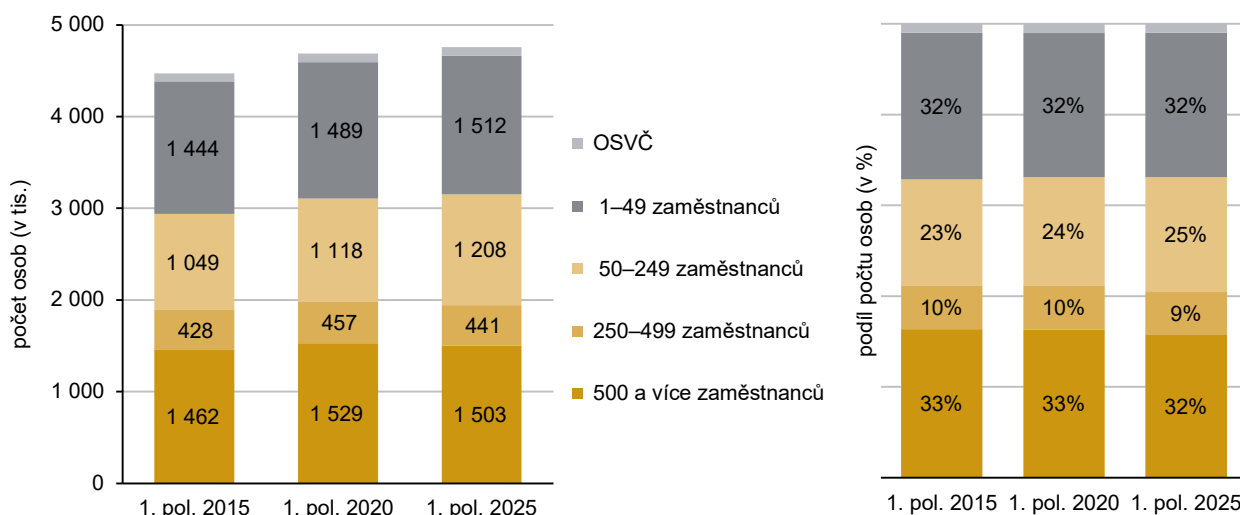
Zdroj: ČSÚ

v tis.

Období	Celkem	podle pohlaví		Zaměstnanci	podle pohlaví		OSVČ	podle pohlaví	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
1. pol. 2015	4 471,4	2 280,3	2 191,1	4 382,9	2 230,2	2 152,6	88,5	50,0	38,4
1. pol. 2016	4 539,5	2 312,2	2 227,3	4 451,0	2 262,7	2 188,3	88,6	49,5	39,0
1. pol. 2017	4 632,1	2 351,8	2 280,3	4 544,0	2 298,4	2 245,6	88,1	53,4	34,7
1. pol. 2018	4 710,8	2 381,4	2 329,4	4 620,7	2 327,6	2 293,1	90,1	53,8	36,3
1. pol. 2019	4 736,9	2 386,5	2 350,4	4 644,3	2 332,0	2 312,3	92,6	54,5	38,1
1. pol. 2020	4 687,3	2 354,3	2 333,0	4 592,3	2 299,1	2 293,2	95,0	55,3	39,8
1. pol. 2021	4 688,6	2 347,5	2 341,1	4 591,3	2 291,4	2 299,8	97,3	56,0	41,3
1. pol. 2022	4 719,9	2 350,7	2 369,1	4 619,5	2 293,3	2 326,2	100,4	57,4	43,0
1. pol. 2023	4 752,0	2 347,9	2 404,0	4 652,6	2 291,2	2 361,4	99,3	56,7	42,6
1. pol. 2024	4 814,3	2 360,6	2 453,8	4 718,9	2 306,7	2 412,2	95,5	53,9	41,6
1. pol. 2025	4 757,8	2 332,7	2 425,2	4 663,4	2 280,0	2 383,4	94,4	52,7	41,8

Pomineme-li meziroční pokles v 1. pololetí 2020 a stagnaci v 1. pololetí 2021 (tj. v období pandemie COVIDU-19), je patrné, že se vlivem rostoucího počtu zaměstnaných od roku 2015 kontinuálně zvyšoval i průměrný počet nemocensky pojištěných. Mezi 1. pololetími 2015 a 2025 došlo k nárůstu celkového počtu pojištěnců i **pojištěných zaměstnanců** shodně o 6,4 % (absolutně o 286,5 tisíc, resp. o 280,5 tisíc). Na tomto nárůstu se podílely větší měrou ženy. Za uvedené období vzrostl počet nemocensky pojištěných **zaměstnankyň** o 10,7 % (231 tisíc), počet nemocensky pojištěných zaměstnanců (mužů) se zvýšil o 2,2 % (50 tisíc).

Z pohledu **velikosti podniku** (viz graf 4.1) pracovala v 1. pololetí 2025 necelá třetina nemocensky pojištěných (1 503 tisíc) ve velkých firmách s 500 a více zaměstnanci. Ve srovnání s 1. pololetím 2015 jejich počet vzrostl o téměř 42 tisíc osob. Další necelá třetina připadá na podniky mající méně než 50 zaměstnanců, kde v 1. pololetí 2025 pracovalo 1 512 tisíc nemocensky pojištěných osob. Nejnižší podíl mezi nemocensky pojištěnými osobami představují OSVČ, které jsou, jak již bylo zmíněno, pojištěny dobrovolně. Jejich podíl na celkovém počtu pojištěnců v Česku se dlouhodobě pohybuje okolo 2 % (1,98 % v 1. pololetí 2025, o 0,01 p. b. více oproti 1. pololetí 2015).

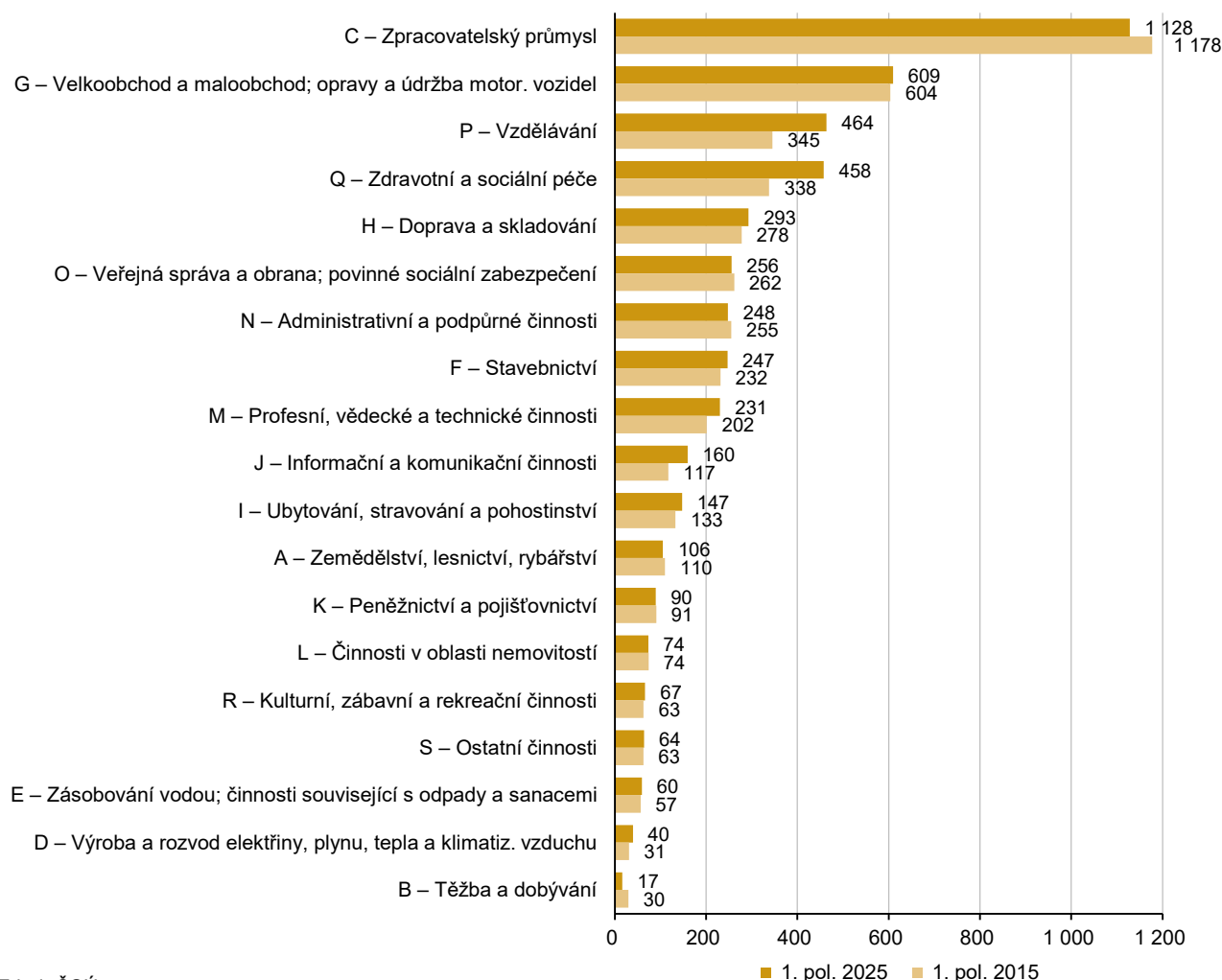
Graf 4.1 Průměrný počet nemocensky pojištěných osob podle velikosti podniku v 1. pol. 2015, 2020 a 2025 (v tis. osob a v %)

Zdroj: ČSÚ

Nejvíce zastoupenými **odvětvími**, co se počtu nemocensky pojištěných týká, jsou sekce Zpracovatelský průmysl a Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel, což odráží strukturu české ekonomiky. Tato dvě odvětví dohromady zaměstnávají 36,5 % všech nemocensky pojištěných, přičemž na podniky s převládající ekonomickou činností ve zpracovatelském průmyslu připadá 23,7 % pojištěnců. V rámci

zpracovatelského průmyslu působilo nejvíce nemocensky pojištěných osob v automobilovém průmyslu (CZ-NACE oddíl 29), kde v 1. pol. 2025 pracovalo 15,2 % všech nemocensky pojištěných osob zaměstnaných ve zpracovatelském průmyslu. S menším odstupem následovaly kovozpracující (oddíl 25) a strojírenský (oddíl 28) průmysl, na které připadalo 13,3 %, resp. 10 % ze všech nemocensky pojištěných osob ve zpracovatelském průmyslu. Vzhledem k velkému zastoupení zpracovatelského průmyslu v rámci české ekonomiky je této sekci věnována část 6 tabulkové přílohy.

Graf 4.2 Průměrný počet nemocensky pojištěných osob podle odvětví (sekce CZ-NACE) v 1. pol. let 2015 a 2025 (v tis.)

Zdroj: ČSÚ

V odvětvových sekcích Veřejná správa⁸, Vzdělávání a Zdravotní a sociální péče byla v 1. pololetí 2025 celkově zaměstnána téměř čtvrtina (24,8 %) všech nemocensky pojištěných⁹. Dohromady v těchto odvětvových sekcích více než tři čtvrtiny (necelých 77 %) z nemocensky pojištěných osob tvořily ženy. Například jen v sekci Zdravotní a sociální péče dosáhl podíl žen 80,1 %.

Oproti 1. pololetí 2024 vzrostl počet nemocensky pojištěných osob nejvíce v odvětvích Zdravotní a sociální péče (o 4,4 tisíce, tj. o 1 %) a Vzdělávání (o 4 tisíce, tj. o 0,9 %). Naopak nejvýraznější meziroční pokles počtu nemocensky pojištěných osob evidovala odvětví Zpracovatelský průmysl a Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel (o 27,2 a 13 tisíc, resp. o 2,4 a 2,1 %).

⁸ Celý název sekce O: Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení.

⁹ Uvedený podíl nezahrnuje vojáky z povolání, příslušníky Policie ČR, Hasičského záchranného sboru ČR, Celní správy ČR, Vězeňské služby ČR, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a informace. Správcem registrů těchto příslušníků je služební orgán v oborech své působnosti.

Mezi 1. pololetím 2015 a 2025 došlo k nárůstu počtu nemocensky pojištěných osob o 286,5 tisíc (tj. o 6,4 %). Na tomto nárůstu se ze čtyř pětín (82 %) podílely ženy. Jejich počet za uvedené období vzrostl o 10,7 %, v absolutním vyjádření o 234 tisíc. Pro srovnání, počet pojištěných mužů se zvýšil o 52,4 tisíce (tj. o 2,3 %). Tomu odpovídá i srovnání dle odvětví. Nejvíce pojištěnců, 120 tisíc (tedy 35,5 %) přibýlo v sekci Zdravotní a sociální péče. Přičemž jen nárůst oproti 1. pololetí 2020, v souvislosti s narůstajícím nápoem na zdravotnictví v podobě pandemie, potažmo i důsledkem stárnutí populace, činil 78,3 tisíc., resp. 20,6 %. Odvětvovou sekci s druhým nejvyšším absolutním přírůstkem od 1. pololetí 2015 bylo Vzdělávání. Zde vzrostl počet nemocensky pojištěných o téměř 119 tisíc, což představovalo přibližně 34% nárůst. Výrazné zvýšení bylo zaznamenáno i v odvětvové sekci Informační a komunikační činnosti, kde ve sledovaném období stoupl počet nemocensky pojištěných osob o 42,2 tisíce, tj. o 36 %. Tato odvětvová sekce zahrnuje kromě činností v oblasti informačních a komunikačních technologií (programování, IT poradenství, zpracování dat apod.) také řadu dalších ekonomických činností, např. vydavatelských, audiovizuálních, mediálních či telekomunikačních. Naopak odvětvími, která měla v 1. pololetí 2025 méně pojištěnců než ve stejném období roku 2015, byly zejména Zpracovatelský průmysl s poklesem o necelých 50 tisíc (4,2 %) a Těžba a dobývání s poklesem o 13,3 tisíc (44,6 %) osob. Rozdíly v průměrném počtu nemocensky pojištěných osob dle odvětví v 1. pololetí let 2015 a 2025 je znázorněn v grafu 4.2.

Průměrný počet nemocensky pojištěných mladistvých – ukazatel udává průměrný počet nemocensky pojištěných osob mladších 18 let (viz § 350 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů).

Způsob výpočtu:

Průměrný počet nemocensky pojištěných mladistvých = počet dnů nemocenského pojištění jednotlivých pojištěných mladistvých ve vykazovaném období / počet kalendářních dnů ve vykazovaném období.

V 1. pololetí 2025 bylo evidováno 6 174 nemocensky pojištěných mladistvých, tedy osob mladších 18 let. Na celkovém počtu pojištěnců se mladiství podíleli 0,13 %. Z hlediska odvětví bylo nejvíce nemocensky pojištěných mladistvých zaměstnáno v odvětvových sekcích Administrativní a podpůrné činnosti (1 506), Ubytování, stravování a pohostinství (1 475), Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel (978) a ve Zpracovatelském průmyslu (654).

4.2 Nově hlášené případy dočasné pracovní neschopnosti

4.2.1 Počet případů dočasné pracovní neschopnosti

Četnost dočasné pracovní neschopnosti (DPN) odráží ukazatel počtu nově hlášených případů pracovní neschopnosti. Tento absolutní ukazatel je rovněž vhodný pro posouzení trendů vývoje pracovní neschopnosti v čase. Z hlediska porovnání jednotlivých odvětví ekonomické činnosti či velikosti podniku má však vyšší vypovídací schopnost **ukazatel relativní**, a to v podobě **počtu** nově hlášených případů pracovní neschopnosti **na 100 pojištěnců** v dané kategorii, např. ve zpracovatelském průmyslu či v malých podnicích.

Počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti – ukazatel zahrnuje nově hlášené případy pracovní neschopnosti vzniklé ve sledovaném období na základě hlášení o vzniku pracovní neschopnosti nemocensky pojištěných osob.

Počet případů pracovní neschopnosti na 100 pojištěnců – ukazatel vyjadřuje počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti, které připadají v průměru na 100 nemocensky pojištěných osob.

Od 17. 1. do 28. 2. 2022 při testování na COVID-19 byly **některým pracujícím** vydány neschopenky pro karanténu či izolaci **duplicitně**. V zájmu operativního jednání při jejich vyřizování vydávali neschopenky jak praktičtí lékaři, tak krajské hygienické stanice. Z dostupných zdrojových databází však není možné duplicitní případy identifikovat a ani vyčíslit jejich míru. **Údaje za 1. pololetí 2022 tudíž nejsou srovnatelné s údaji za ostatní 1. pololetí.**

Do jisté míry má duplicitní vydávání neschopenek **kromě počtu nahlášených případů vliv i na další prezentované a z nich odvozené ukazatele** (počet kalendářních dnů v pracovní neschopnosti, průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti, průměrný denní stav dočasné práce neschopných).

Vedle pandemie mělo na nárůst počtu případů pracovní neschopnosti v posledních letech také vliv (ačkoliv ve srovnání s pandemií podružný) zrušení karenční doby od 1. 7. 2019, kdy zaměstnanec nově dostává náhradu mzdy již od prvního dne neschopnosti, nikoliv až od dne čtvrtého, jako tomu bylo od počátku roku 2009 do června 2019.

Tab. 4.2 Nově hlášené případy dočasné pracovní neschopnosti podle příčiny a pohlaví v 1. pol. 2015–2025

Zdroj: ČSÚ

v tis.

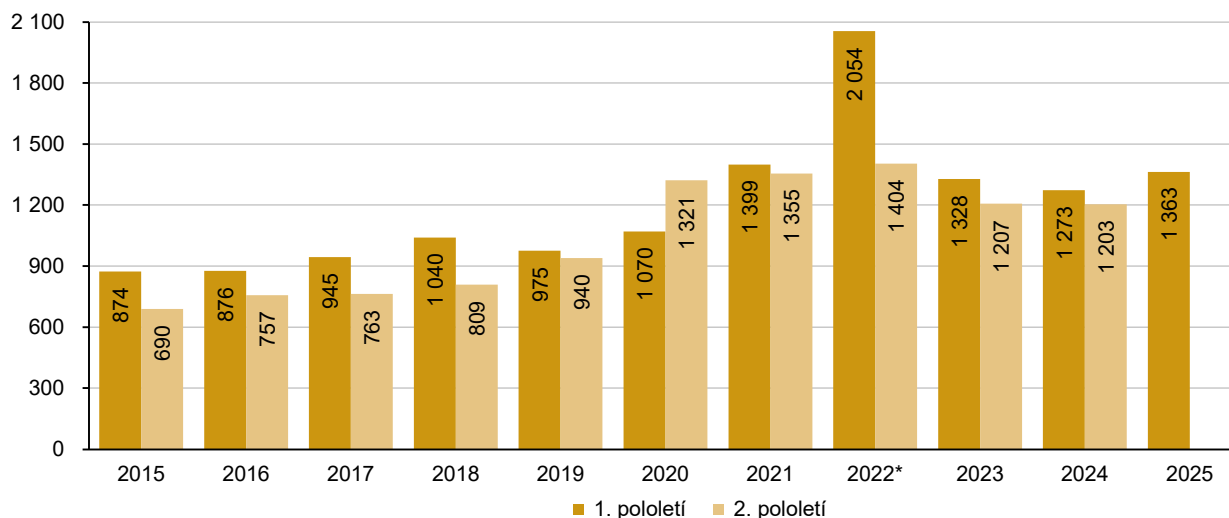
Období	Celkem	podle pohlaví		Pro nemoc	podle pohlaví		Pro pracovní úrazy	podle pohlaví		Pro ostatní úrazy	podle pohlaví	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
1. pol. 2015	873,9	412,5	461,4	783,8	353,4	430,4	23,5	16,1	7,3	66,6	42,9	23,7
1. pol. 2016	876,5	414,3	462,1	777,1	349,5	427,5	24,9	17,1	7,8	74,5	47,7	26,8
1. pol. 2017	944,7	444,1	500,6	841,6	378,5	463,1	24,7	16,9	7,8	78,4	48,7	29,7
1. pol. 2018	1 040,2	484,2	556,1	937,8	419,5	518,3	24,1	16,2	7,9	78,4	48,5	29,9
1. pol. 2019	975,0	453,9	521,0	872,7	389,8	483,0	23,2	15,6	7,6	79,0	48,6	30,5
1. pol. 2020	1 070,1	510,3	559,8	976,9	451,4	525,5	20,5	14,2	6,3	72,7	44,7	28,0
1. pol. 2021	1 399,4	700,9	698,6	1 300,2	638,9	661,3	23,3	16,2	7,1	75,9	45,8	30,1
1. pol. 2022*	2 053,9	946,0	1 107,9	1 942,4	876,6	1 065,8	23,3	15,6	7,7	88,2	53,8	34,4
1. pol. 2023	1 327,9	589,3	738,5	1 220,8	524,1	696,8	22,4	14,7	7,7	84,6	50,6	34,1
1. pol. 2024	1 273,2	564,8	708,4	1 166,2	500,5	665,7	22,7	14,7	7,9	84,3	49,5	34,8
1. pol. 2025	1 363,2	605,5	757,7	1 257,4	543,1	714,2	21,9	13,9	7,9	84,0	48,4	35,5

* Údaje za 1. pololetí roku 2022 (celkem a pro nemoc) nejsou srovnatelné s údaji za 1. pololetí ostatních let.

Jak je možné vidět z tabulky 4.2 a grafu 4.3, v **1. pololetí 2025** bylo v Česku nahlášeno 1 363 tisíc případů **pracovní neschopnosti celkem**, o 90 tisíc (7,1 %) případů více než před rokem. Počet nově hlášených případů v 1. pololetí 2025 tak převýšil hodnotu z 1. pololetí 2023. Ve srovnání s 1. pololetím 2020, před plným nástupem covidové epidemie, došlo k nárůstu počtu případů o 27,4 % (293 tisíc).

Při porovnávání dat za pololetí let 2015–2024 přetrvával (s výjimkou roku 2020) trend výskytu vyššího počtu nově hlášených případů pracovní neschopnosti v prvním pololetí oproti pololetí druhému. Obdobná situace platila také u podskupiny pracovních neschopností **pro nemoc**, viz graf 4.4.

Graf 4.3 Nově hlášené případy dočasné pracovní neschopnosti v pololetích let 2015–2025 (v tis.)

* Údaje za 1. pololetí roku 2022 nejsou srovnatelné s údaji za 1. pololetí ostatních let.

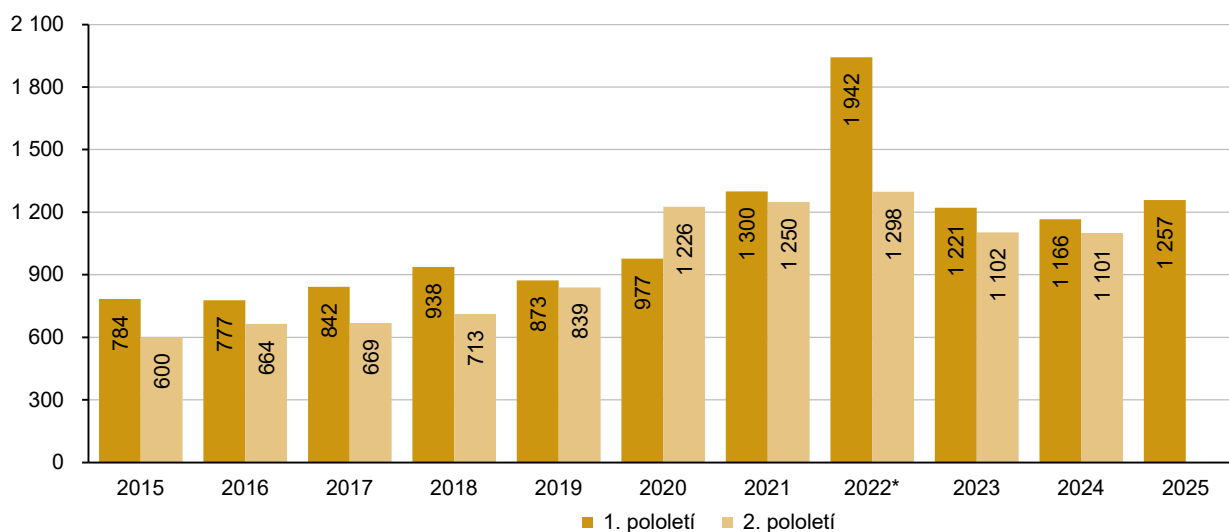
Zdroj: ČSÚ

Na grafu 4.4 je zobrazen vývoj pololetních počtů případů pracovní neschopnosti pro nemoc. V **1. pololetí 2025** bylo v Česku evidováno 1 257 tisíc případů **pracovní neschopnosti pro nemoc**, o 91,2 tisíc (7,8 %) případů více než v 1. pololetí 2024. Do počtu případů pro nemoc jsou kromě nemocí jako takových započítávány také karantény a izolace. Na celkovém počtu případů pracovní neschopnosti se tato podskupina podílela z 92,2 %. Při srovnání s 1. pololetím 2020 došlo k nárůstu o 280,5 tisíc případů (28,7 %).

Dopad legislativních změn na statistiku pracovní neschopnosti je zřejmý zejména u případů **pracovní neschopnosti pro nemoc**. Na počet případů pracovní neschopnosti pro úrazy takový vliv nemají. Legislativní úpravy ve vyplácení dávek nemocenského se nejvýrazněji projevují v četnosti hlášených případů méně závažných a krátkodobých pracovních neschopností, např. u nemocí dýchacích cest (běžná nachlazení, záněty horních cest dýchacích apod.).

Do roku 2018 platil trend, kdy **během prvních šesti měsíců roku** je hlášeno značně více případů pracovní neschopnosti než v pololetí druhém. Jedním z možných vysvětlení mohou být jarní chřipkové epidemie. Naopak poklesu počtu případů ve druhém pololetí nahrávají letní, podzimní či vánoční prázdniny a období dovolených. Pokud se nejedná o onemocnění závažnějšího charakteru, pojištěnec se může během dovolené zotavit sám bez nutnosti návštěvy lékaře a vystavení pracovní neschopnosti. Jedním z faktorů, které zapříčinily meziroční nárůst počtu nových případů pracovní neschopnosti **způsobených nemocí** v druhém pololetí roku 2019 oproti druhé polovině roku 2018, je patrně zrušení karenční doby od 1. 7. 2019, kdy je nově náhrada mzdy od zaměstnavatele zaměstnanci vyplácena již od prvního dne neschopnosti, nikoliv až od čtvrtého. Rozdíl mezi prvním a druhým pololetím v roce 2019 již tedy nebyl tak výrazný jako v předchozích letech.

Graf 4.4 Nově hlášené případy dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc v pololetích let 2015–2025 (v tis.)

* Údaje za 1. pololetí roku 2022 nejsou srovnatelné s údaji za 1. pololetí ostatních let.

Zdroj: ČSÚ

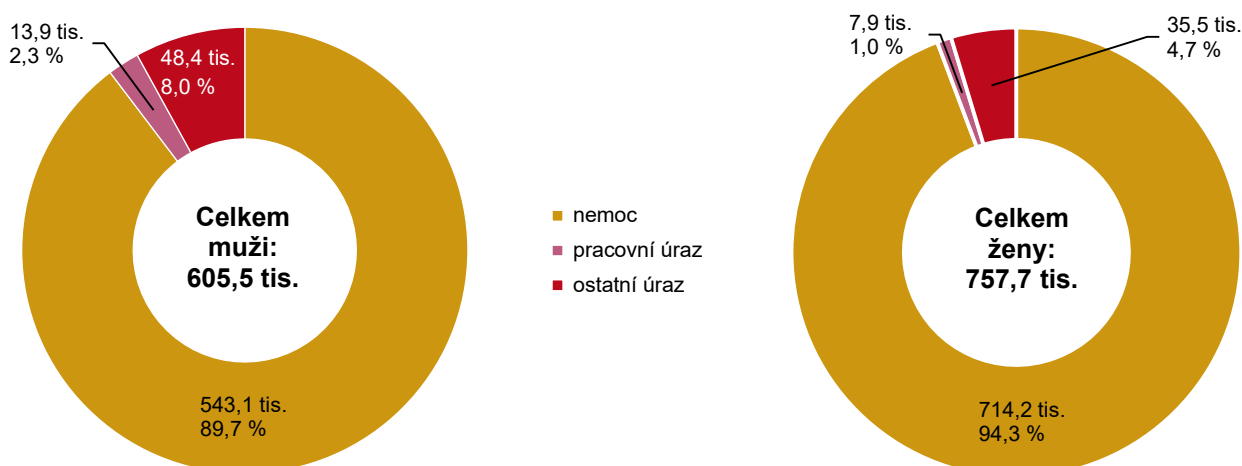
V roce 2020 statistiky pracovní neschopnosti ovlivnila nastupující **koronavirová pandemie**, kdy ve druhém pololetí Česko zasáhla podzimní vlna onemocnění. Zatímco mezi prvními pololetími let 2019 a 2020 došlo k nárůstu o 104 tisíc (o 12 %) případů pracovní neschopnosti pro nemoc, mezi druhými pololetími se počet případů zvýšil o 387 tisíc (o 46 %). Graf 4.4 dále ilustruje vysoké hodnoty ve druhých pololetích let 2020 a 2021, kam spadají podzimní vlny onemocnění COVID-19. Toto období už ovšem nevykazuje tak vysoký meziroční růst. Podobných hodnot bylo dosaženo také ve druhé polovině roku 2022. Dramatické zvýšení počtu případů pracovní neschopnosti pro nemoc lze pozorovat i v prvním pololetí roku 2022, ovšem významnost navýšení je do určité míry zkreslena. Jak již bylo zmíněno, ve statistikách za první pololetí roku 2022 se mohou nacházet duplicity vzniklé v zájmu zajištění co nejrychlejšího zabránění šíření onemocnění. Tyto případy však není možné identifikovat a z celkových dat vyloučit. Přestože v 1. pololetí roku 2021 odstartovalo očkováním proti onemocnění COVID-19, počet neschopenek, zejména z důvodu karantén, byl i nadále mimořádně vysoký. Za 1. pololetí roku 2021 bylo nahlášeno celkem 1 300 tisíc případů dočasné

pracovní neschopnosti pro nemoc, tedy o necelou polovinu více než v době před pandemií. Během 1. pololetí roku 2020 se počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti pro nemoc blížil milionu. Dva roky nato už se (pravděpodobně vlivem vysoce infekční a na očkování nereagující varianty COVIDu-19 omikron, ale rovněž z výše zmíněných metodologických důvodů) přiblížil dvěma milionům. Za prvních 6 měsíců roku 2022 bylo nahlášeno více případů než za celý rok 2019.

V 1. pololetí 2025 bylo nahlášeno 21,9 tisíc případů **pracovní neschopnosti pro pracovní úraz**, meziročně o 805 případů (3,6 %) méně. Při srovnání s 1. pololetím roku 2020 (s nejnižší zaznamenanou hodnotou 20,5 tisíc pracovních úrazů vyžadujících pracovní neschopnost) došlo k nárůstu o 1,4 tisíce (6,7 %) případů. **Ostatních úrazů** (mimopracovních) vyžadujících vydání neschopenky meziročně o 383 (0,5 %) případů ubylo (na 84 tisíc). Naopak srovnání s 1. pololetím 2020 vykázalo o 11,3 tisíce (15,5 %) případů více.

Ženy nastupují do pracovní neschopnosti častěji než muži, v 1. pololetí 2025 v 55,6 % případů. Tento nebývale vysoký podíl může opět souviset s migrací z Ukrajiny. Celkem bylo evidováno 757,7 tisíc případů pracovní neschopnosti žen, viz tabulka 4.2 a graf 4.5. Počet neschopenek mužů byl o 152,2 tisíc nižší. U dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc je rozdíl mezi pohlavími ještě větší. Ženy (s 56,8% podílem) vykázaly o 171,1 tisíc případů dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc více než muži.

Graf 4.5 Nově hlášené případy dočasné pracovní neschopnosti podle příčiny a pohlaví v 1. pol. 2025 (v tis.)

Zdroj: ČSÚ

Z celkového počtu nově hlášených případů pracovní neschopnosti pro **pracovní úraz** připadala v 1. pololetí 2025 na ženy třetina (36,3 %) z nich. Tato skutečnost je dána také odlišnou odvětvovou strukturou zaměstnanosti žen a mužů. V odvětvích se zvýšeným rizikem výskytu pracovního úrazu převládají muži, např. odvětví Těžba a dobývání, Zpracovatelský průmysl, Stavebnictví, Doprava a skladování či Zemědělství, lesnictví, rybářství. Naopak mezi odvětvové sekce, kde v zaměstnání převažují ženy a rizika pracovních úrazů bývají méně častá, spadají např. Peněžnictví a pojišťovnictví, Veřejná správa, Vzdělávání nebo Zdravotní a sociální péče.

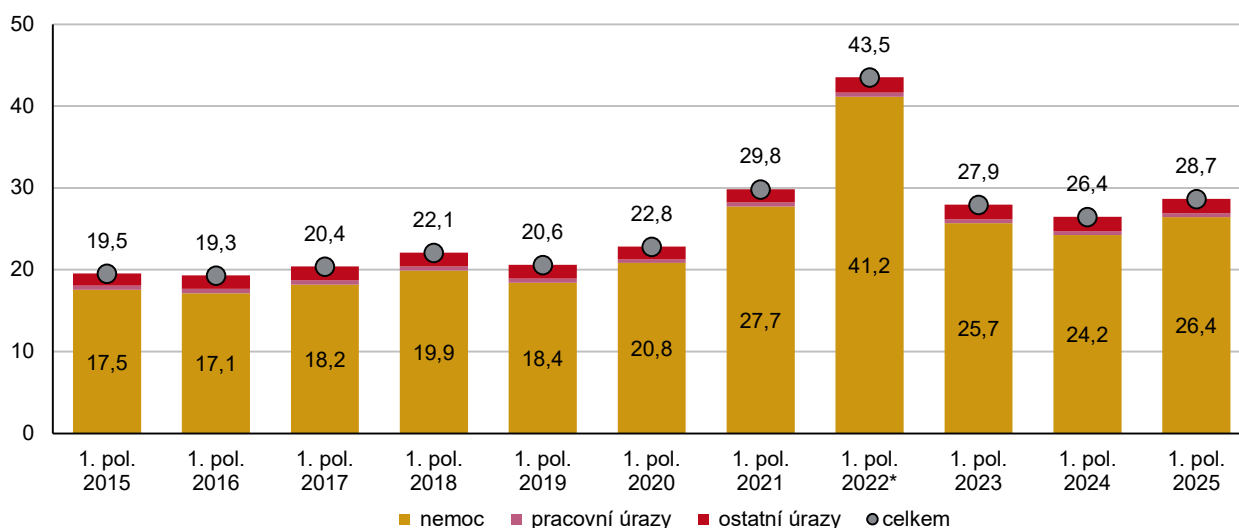
Až do 1. pololetí 2020 byl u pracovních neschopností z důvodu **nemoci** podíl **podle pohlaví** dlouhodobě relativně konstantní. Neschopenky mužů činily maximálně okolo 46 %. V 1. pololetí 2021 podíl přesáhl 49 % a o rok později opět poklesl na 45 %. V 1. pololetí 2025 se muži na pracovních neschopnostech z důvodu nemoci podíleli ze 43,2 %. U pracovních neschopností zapříčiněných úrazem podíl žen v čase roste (aktuálně na 41 %), což je zřejmé zejména u ostatních úrazů, kdy v 1. pololetí 2015 ženy nahlásily 23,7 tisíc případů, kdežto v 1. pololetí 2025 již 35,5 tisíc úrazů. Nárůst v absolutních hodnotách je však patrný i u mužů, počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti z důvodu ostatních úrazů v 1. pololetí 2015 činil 42,9 tisíc, o dekádu později pak 48,4 tisíc.

Z hlediska **příčin** se u **žen** za 1. pololetí 2025 přes 714,2 tisíc (94,3 %) nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti týkalo nemoci, 7,9 tisíc (1 %) pracovních úrazů a 35,5 tisíc (4,7 %) ostatních úrazů. **Muži** byli v 1. pololetí 2025 v pracovní neschopnosti z důvodu nemoci v 543,1 tisících případů (89,7 %), kvůli pracovnímu úrazu ve 13,9 tisících případů (2,3 %) a z důvodu ostatních úrazů v 48,4 tisících případů (8 %).

V relativním přepočtu na 100 pojištěnců (viz podrobněji graf 4.6) v 1. pololetí 2025 přibýlo oproti 1. pololetí 2020 (době nastupující pandemie) necelých 6 případů pracovní neschopnosti bez ohledu na příčinu, hodnota tak činila téměř 29 případů. Pro **nemoc** připadalo v 1. pololetí 2025 na 100 pojištěnců 26,4 nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti, o 5,6, resp. o 8,9 případu více oproti stejným obdobím let 2020 a 2015. Zatímco u mužů v 1. pololetí 2025 počet případů pracovní neschopnosti celkem (ať už pro nemoc nebo úraz) dosáhl 26, mezi ženami se jednalo o 31,2 neschopností.

Co se týče pracovní neschopnosti z důvodu **úrazů**, tak vyjma 1. pololetí 2020, kdy počet pracovních i ostatních úrazů na 100 pojištěnců nepatrně poklesl, panovala víceméně stagnace, kterou v případě ostatních úrazů od 1. pololetí 2023 nahradil mírný růst na hodnoty mírně pod 1,8. Dá se předpokládat, že výkyv v 1. pololetí 2020 souvisel s vyhlášením nouzového stavu, celkovým omezením pohybu, uzavřením některých podniků a větší mírou práce z domova. Počet udělených neschopenek pro **pracovní úraz** se dlouhodobě pohybuje okolo 0,5 případu na 100 pojištěnců. U **ostatních úrazů** pak aktuální hodnota pro 1. pololetí 2025 činila 1,76 případů na 100 pojištěnců.

Graf 4.6 Nově hlášené případy dočasné pracovní neschopnosti na 100 pojištěnců podle příčiny v 1. pol. 2015–2025

* Údaje za 1. pololetí roku 2022 (celkem a pro nemoc) nejsou srovnatelné s údaji za 1. pololetí ostatních let.

Zdroj: ČSÚ

Nejvíce nových případů dočasné pracovní neschopnosti bylo v 1. pololetí 2025 nahlášeno u subjektů, které dle převažující ekonomické činnosti spadají do **odvětvové sekce** Zpracovatelský průmysl (415,7 tisíc případů) a Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel (169,3 tisíc). Tento stav není překvapivý, neboť se jedná o odvětví zaměstnávající nejvíce osob, viz kapitola 4.1. Naopak nejméně případů v absolutních číslech zaznamenaly odvětvové sekce Těžba a dobývání (4,6 tisíc) a Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu (8,4 tisíc).

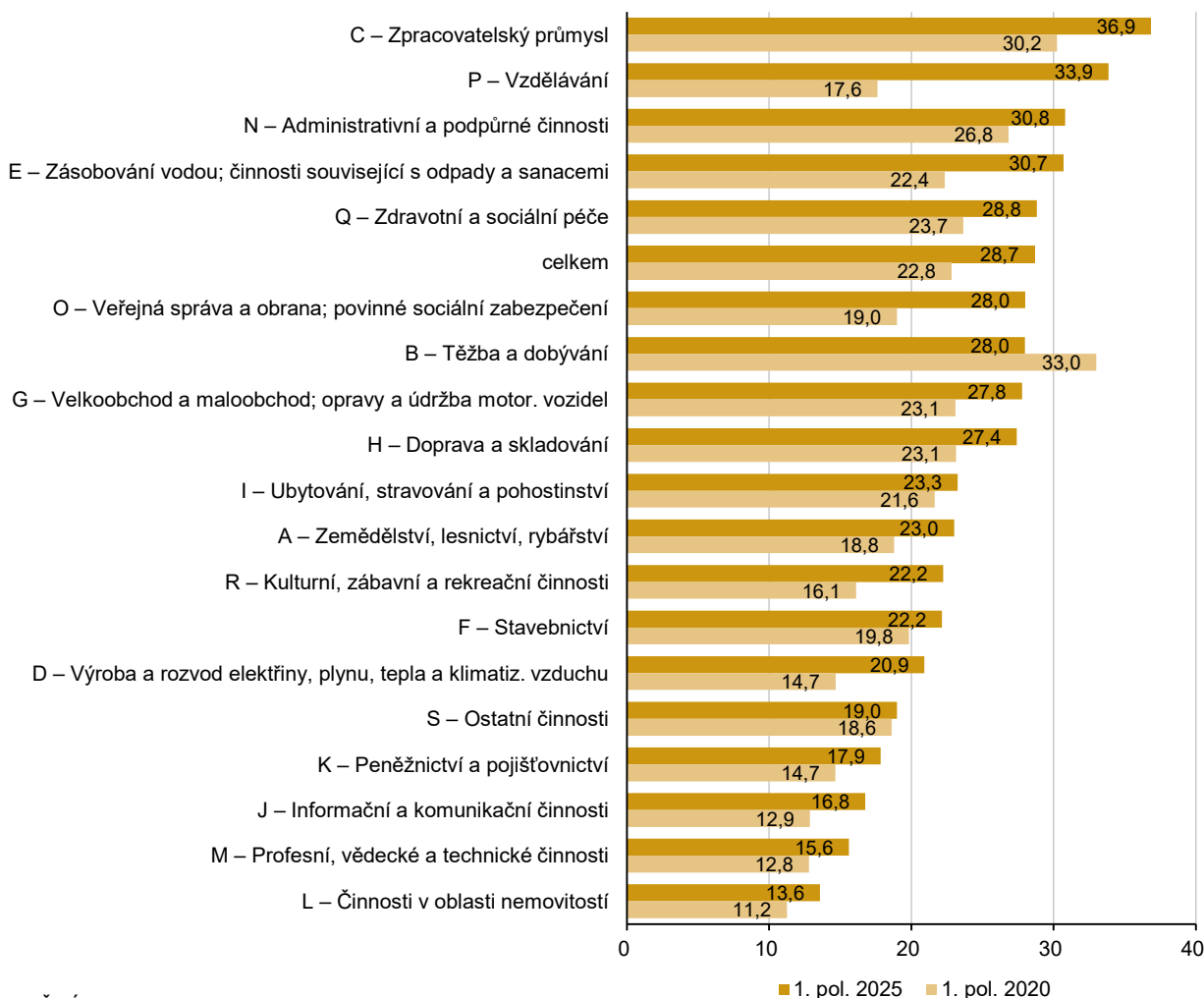
V porovnání s **1. pololetím 2020** vzrostl počet případů dočasné pracovní neschopnosti ve všech sekcích ekonomické činnosti kromě sekcí Těžba a dobývání (o 2,9 tisíc případů méně) a Ostatní činnosti (o 1,2 tisíc případů méně), kam spadají např. činnosti podnikatelských, zaměstnavatelských, profesních a odborových organizací nebo též kadeřnické, kosmetické a obdobné činnosti. K nejvyššímu, 132% nárůstu počtu případů došlo v sekci Vzdělávání (o 89,5 tisíc).

V porovnání s **1. pololetím 2015** vzrostl počet případů dočasné pracovní neschopnosti nejvíce v odvětvové sekci Zpracovatelský průmysl, a to o 122,7 tisíc případů (o 41,9 %). O 90,1 tisíc (134,6 %) vzrostl tento ukazatel

i u subjektů s převažující ekonomickou činností Vzdělávání. Jediný pokles počtu případů dočasné pracovní neschopnosti mezi 1. pololetími let 2015 a 2025 naopak zaznamenala odvětvová sekce Těžba a dobývání, a to (o 1,6 tisíc, resp. 22 %) či Administrativní a podpůrné činnosti (o 48,5 tisíc, resp. 26 %).

Absolutní počty nově hlášených případů jsou ovlivněny odvětvovou strukturou národního hospodářství a zaměstnaností v jednotlivých odvětvích. Z tohoto důvodu má vyšší vypovídací schopnost již zmíněný relativní ukazatel – počet nově hlášených případů na 100 pojištěnců v daném odvětví. Vývoj počtu případů pracovní neschopnosti na 100 pojištěnců v jednotlivých odvětvích mezi 1. pololetími let 2020 a 2025 je zobrazen na grafu 4.7, srovnání za delší časové období 1. pololetí let 2015–2025 poté poskytuje tabulka 4.3.

Graf 4.7 Nově hlášené případy dočasné pracovní neschopnosti na 100 pojištěnců podle odvětví (sekce CZ-NACE) v 1. pol. 2020 a 2025

Zdroj: ČSÚ

Nejvíce případů dočasné pracovní neschopnosti na **100 pojištěnců** bylo v 1. pololetí 2025 zaznamenáno v odvětví Zpracovatelský průmysl (36,9), následovaném odvětvími Vzdělávání (33,9) a Administrativní a podpůrné činnosti (30,8). Nejnižší počet případů dočasné pracovní neschopnosti v přepočtu na 100 nemocensky pojištěných evidovala odvětví Činnosti v oblasti nemovitostí (13,6) a Profesní, vědecké a technické činnosti (15,6). Celorepublikový průměr bez ohledu na odvětví činil již zmíněných 28,7 případů na 100 pojištěnců.

V 1. pololetí 2025 bylo nahlášeno o 9,1 případů na 100 pojištěnců více než v 1. pololetí 2020. Nejdynamičtější nárůst za dané období je patrný u sekce Vzdělávání (o 14,5 případů, tj. 74,5 %) a u Zpracovatelského průmyslu, kde hodnota ukazatele vzrostla o 12 případů na 100 pojištěných, tj. o 48,1 %. Zvýšení počtu případů na 100 pojištěných osob vykázaly i všechny ostatní odvětvové sekce.

Nejvyšší počet (33,6) případů pracovní neschopnosti **pro nemoc** v přepočtu na 100 pojištěnců zaznamenal v 1. pololetí 2025 Zpracovatelský průmysl, na druhém místě se s 32,4 případy umístila sekce Vzdělávání, u níž počet neschopností pro nemoc oproti období počátku pandemie (1. pololetí 2020) vzrostl o 15,7 případů. Zvýšený nárůst by mohl souviset s nelehkými výzvami, kterými si pracovníci ve školství za uplynulé roky prošli. Od distanční výuky, přes opětovnou adaptaci na prezenční výuku, až po integraci ukrajinských dětí. Nárůst o 8,7 a 7,6 případů pracovní neschopnosti pro nemoc na 100 pojištěnců zaznamenaly sekce Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení a Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi. Naopak v sekcích Ostatní činnosti či Ubytování, stravování a pohostinství došlo k nejmenším nárůstům, jmenovitě o 0,3 a 1,2 případů na 100 pojištěnců.

Tab. 4.3 Nově hlášené případy dočasné pracovní neschopnosti na 100 pojištěnců podle odvětví (sekce CZ-NACE) v 1. pol. 2015–2025

Zdroj: ČSÚ

Sekce CZ-NACE	1. pol. 2015	1. pol. 2016	1. pol. 2017	1. pol. 2018	1. pol. 2019	1. pol. 2020	1. pol. 2021	1. pol. 2022*	1. pol. 2023	1. pol. 2024	1. pol. 2025
Celkem	19,5	19,3	20,4	22,1	20,6	22,8	29,8	43,5	27,9	26,4	28,7
A – Zemědělství, lesnictví a rybářství	17,5	16,9	18,3	19,6	18,1	18,8	29,3	34,8	22,4	21,6	23,0
B – Těžba a dobývání	21,0	20,4	21,6	23,4	22,0	33,0	40,6	45,7	27,4	27,7	28,0
C – Zpracovatelský průmysl	24,9	25,3	26,5	28,8	27,0	30,2	42,4	56,4	36,0	34,3	36,9
D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	13,3	12,3	14,2	16,4	15,7	14,7	21,9	30,3	19,4	19,5	20,9
E – Zásobování vodou; činnosti související s odpady a sanacemi	19,0	19,0	20,8	22,7	21,3	22,4	34,7	44,2	29,2	28,8	30,7
F – Stavebnictví	17,2	16,6	17,5	18,2	17,2	19,8	28,2	33,0	21,4	20,7	22,2
G – Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	16,9	18,1	19,2	21,0	20,4	23,1	28,6	42,3	26,6	25,2	27,8
H – Doprava a skladování	17,9	17,6	19,5	22,0	20,2	23,1	32,0	40,2	26,2	25,5	27,4
I – Ubytování, stravování a pohostinství	14,6	14,7	15,1	16,4	15,8	21,6	16,8	30,6	20,1	20,5	23,3
J – Informační a komunikační činnosti	13,4	12,7	13,5	14,4	13,5	12,9	13,2	21,4	15,7	14,7	16,8
K – Peněžnictví a pojišťovnictví	16,1	14,7	15,1	16,4	15,0	14,7	14,9	22,7	17,3	16,2	17,9
L – Činnosti v oblasti nemovitostí	9,1	8,6	8,5	9,6	9,2	11,2	14,0	20,1	12,8	11,9	13,6
M – Profesní, vědecké a technické činnosti	12,1	11,7	12,2	12,9	11,6	12,8	15,3	23,4	15,3	14,3	15,6
N – Administrativní a podpůrné činnosti	25,6	26,1	26,2	26,2	23,5	26,8	35,3	39,7	28,1	27,3	30,8
O – Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	18,5	17,0	17,9	19,9	18,0	19,0	27,3	46,2	28,3	26,6	28,0
P – Vzdělávání	19,4	18,1	20,3	22,6	20,3	17,6	23,9	56,9	35,9	31,8	33,9
Q – Zdravotní a sociální péče	17,3	16,8	18,0	19,7	18,5	23,7	26,3	42,7	27,9	26,5	28,8
R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	14,0	13,6	14,2	15,5	14,7	16,1	15,9	34,5	20,9	20,6	22,2
S – Ostatní činnosti	15,1	15,2	15,5	16,9	16,2	18,6	21,1	33,7	17,9	16,7	19,0

* Údaje za 1. pololetí roku 2022 nejsou srovnatelné s údaji za 1. pololetí ostatních let.

Nejvíce případů dočasné pracovní neschopnosti **pro pracovní úraz** na 100 pojištěnců, což je možné chápat jako ukazatel vyjadřující „stupeň rizikovitosti“ daného odvětví, bylo v 1. pololetí 2025 (ale též dlouhodobě) evidováno u sekce Zemědělství, lesnictví a rybářství (1,22), následované sekcemi Zásobování vodou; činnosti související s odpady a sanacemi (1,06) a Těžba a dobývání (0,86). Naproti tomu nejméně pracovních úrazů bylo zaznamenáno v podnicích působících v odvětvích Peněžnictví a pojišťovnictví (0,03) a Informační a komunikační činnosti (shodně 0,05). Průměrně za všechna odvětví připadalo na 100 pojištěnců 0,46 případu pracovní neschopnosti pro pracovní úraz. Podrobněji o pracovních úrazech pojednává kapitola 4.5.

Rozdíly v pracovní neschopnosti lze analyzovat také podle **velikosti podniku**. V relativním pojetí při přepočtu na 100 pojištěnců první místo zaujímaly podniky zaměstnávající 50–99 a 100–249 zaměstnanců. Tyto firmy během 1. pololetí 2025 v průměru zaznamenaly okolo 33,3 pracovních neschopností v přepočtu na 100 pojištěnců. S minimálním odstupem následovaly podniky s 250–499 a s více než 500 zaměstnanci, které vykázaly 32,7, resp. 31,5 případů pracovních neschopností v přepočtu na 100 pojištěnců. Výrazně méně

případů pracovní neschopnosti vykázaly firmy mající do 50 zaměstnanců, kde na 100 pojištěnců připadalo 22,2 hlášení. Nejméně případů bylo zaznamenáno u OSVČ, a sice 8,2 na 100 nemocensky pojištěných OSVČ. Zde je však nutné mít na paměti, že nemocenské dávky jsou vypláceny až od 15. dne pracovní neschopnosti (do té doby vyplácí náhradu mzdy zaměstnavatel), a proto se OSVČ nevyplatí při krátkodobější nemoci nastupovat do pracovní neschopnosti.

Dalším kritériem, podle kterého je možné hodnotit pracovní neschopnost nemocensky pojištěných, je rozdělení na **podniky domácí** vs. **podniky pod zahraniční kontrolou**. Např. u nefinančních podniků pod zahraniční kontrolou v 1. pololetí 2025 připadlo na 100 nemocensky pojištěných 35,1 nahlášených případů v porovnání s 26,2 případy u nefinančních podniků domácích. Pracovní neschopnost zaměstnanců v domácích podnicích však trvala v průměru o 6,7 dnů déle (34,3 dnů) než u podniků pod zahraniční kontrolou (27,6 dnů). Podrobnější údaje za nefinanční podniky jsou obsaženy v části 5 tabulkové přílohy.

4.2.2 Délka trvání dočasné pracovní neschopnosti

Pro posouzení vývoje pracovní neschopnosti je důležité nejen zjištění, jak často zaměstnanci do pracovní neschopnosti nastupují, ale také to, jak dlouho v pracovní neschopnosti zůstávají.

Počet kalendářních dnů pracovní neschopnosti – ukazatel udává celkový počet kalendářních dnů, po které byli v daném období (1. pololetí) nemocensky pojištění práce neschopni. Počet kalendářních dnů strávených v pracovní neschopnosti je zjišťován na základě hlášení o vzniku a ukončení pracovní neschopnosti. Údaj zahrnuje dny pracovní neschopnosti včetně dnů u těch případů, které vznikly před sledovaným obdobím a v počtu nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti za toto období zařazeny nejsou. Maximální doba zápočtu je délka sledovaného období (181 resp. 182 dnů) bez ohledu na délku trvání pracovní neschopnosti daného případu. Do počtu kalendářních dnů pracovní neschopnosti patří i pracovní neschopnost vzniklá po zániku pojištění v tzv. ochranné lhůtě sedmi kalendářních dnů.

Průměrná délka trvání pracovní neschopnosti ve dnech – ukazatel vyjadřuje, kolik kalendářních dnů pracovní neschopnosti v průměru připadá na jeden nově hlášený případ pracovní neschopnosti. Ukazatel je též nazýván **Počet kalendářních dnů pracovní neschopnosti na 1 nově hlášený případ**. Nově hlášený případ musí být vzniklý ve sledovaném období, kdežto do dnů pracovní neschopnosti (maximálně v délce sledovaného období, tedy 181 resp. 182 dnů) se započítávají i dny z případů pracovní neschopnosti, které mohly vzniknout již v předchozím období, ale byly ukončeny či nadále trvají v průběhu sledovaného období.

Způsob výpočtu:

Průměrná délka trvání pracovní neschopnosti ve dnech = počet kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti / počet nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti.

Během 1. pololetí 2025 strávili pojištěnci 41 641 tisíc dnů v dočasné pracovní neschopnosti, což představuje oproti covidovému 1. pololetí 2020 o 5 761 tisíc (12,1 %) dnů méně. Mezi 1. pololetími 2019 a 2020 počet prudce vzrostl z 41 578 tisíc na 47 402 tisíc pronesaných dnů (tj. o 14 %).

Většina dnů pracovní neschopnosti (86 %, v absolutním počtu 35 813 tisíc) v 1. pololetí 2025 připadala na nemoc. Ženy byly na neschopence celkem 22 797 tisíc dní, o 3 953 tisíc dní více než muži. Celkový počet dnů pracovní neschopnosti za 1. pololetí 2022 byl zatížen duplicitami z počátku roku. Druhé pololetí už touto skutečností ovlivněno nebylo a ve 2. pololetí roku 2024 už počtvrté v řadě došlo k poklesu počtu kalendářních dnů v pracovní neschopnosti během druhé poloviny roku. Ve 2. pololetí roku 2024 se zároveň počet dnů dočasné pracovní neschopnosti nejvíce přiblížil situaci z předcovidového období. Podrobněji viz tabulka 4.4 a graf 4.8.

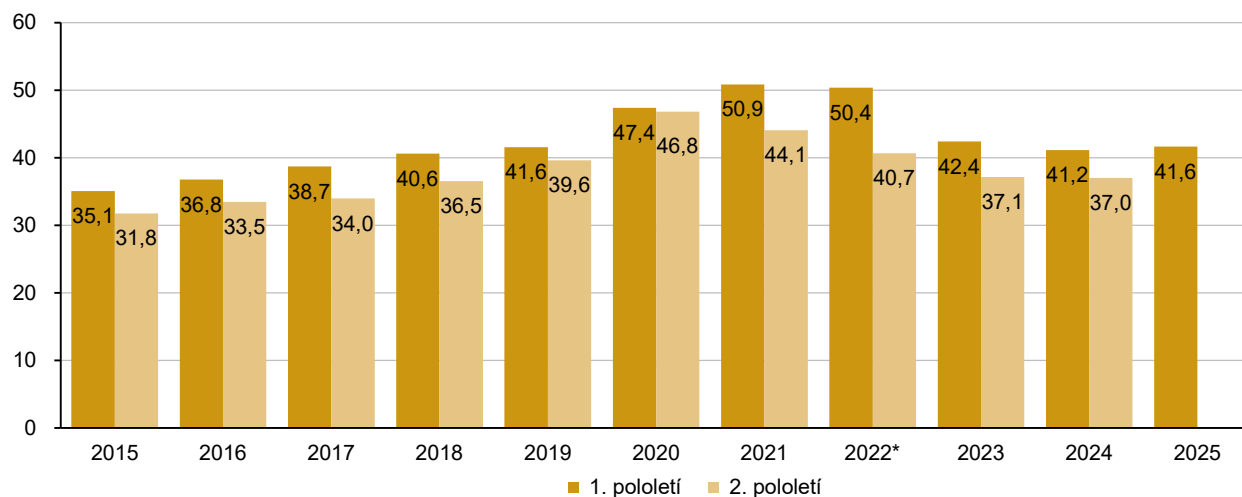
Tab. 4.4 Kalendářní dny dočasné pracovní neschopnosti podle příčiny a pohlaví v 1. pol. 2015–2025

Zdroj: ČSÚ

v tis.

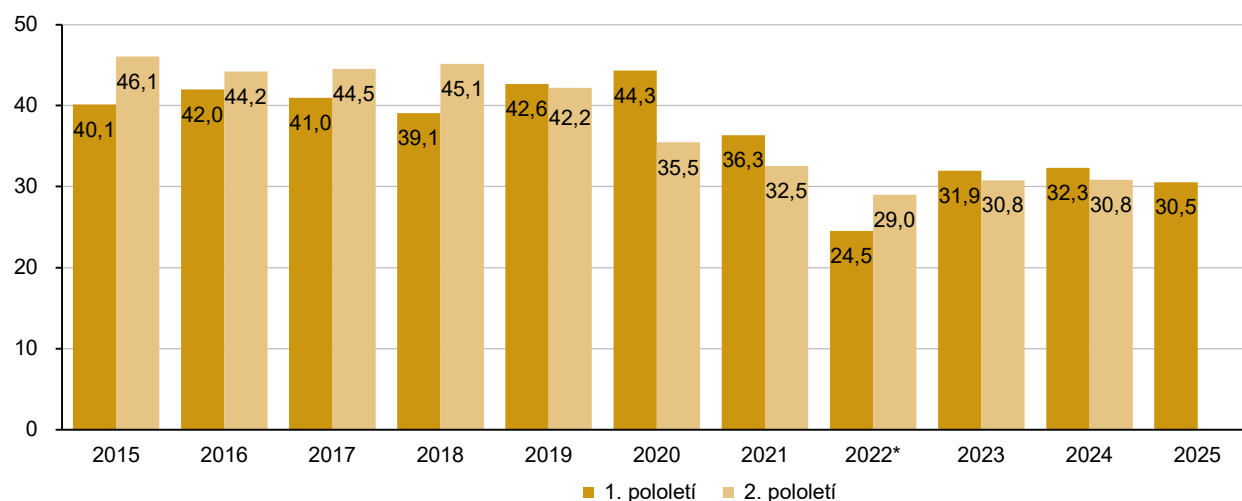
Období	Celkem	podle pohlaví		Pro nemoc	podle pohlaví		Pro pracovní úrazy	podle pohlaví		Pro ostatní úrazy	podle pohlaví	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
1. pol. 2015	35 052	15 885	19 167	30 184	12 792	17 392	1 304	895	409	3 563	2 198	1 365
1. pol. 2016	36 787	16 662	20 125	31 662	13 413	18 249	1 320	900	421	3 805	2 349	1 455
1. pol. 2017	38 709	17 570	21 138	33 259	14 211	19 048	1 343	914	428	4 107	2 445	1 662
1. pol. 2018	40 624	18 437	22 187	35 167	15 078	20 089	1 312	882	430	4 144	2 477	1 667
1. pol. 2019	41 578	18 828	22 750	35 860	15 325	20 536	1 325	888	437	4 392	2 615	1 777
1. pol. 2020	47 402	21 697	25 705	41 551	18 098	23 453	1 285	876	409	4 565	2 723	1 843
1. pol. 2021	50 856	23 906	26 950	45 205	20 513	24 692	1 337	919	418	4 314	2 474	1 841
1. pol. 2022*	50 387	22 845	27 542	44 376	19 246	25 130	1 301	876	424	4 711	2 723	1 988
1. pol. 2023	42 415	19 215	23 200	36 520	15 736	20 784	1 255	825	430	4 640	2 654	1 986
1. pol. 2024	41 154	18 576	22 578	35 273	15 156	20 118	1 290	840	450	4 591	2 580	2 011
1. pol. 2025	41 641	18 844	22 797	35 813	15 505	20 307	1 255	808	447	4 574	2 531	2 043

* Údaje za 1. pololetí roku 2022 (celkem a pro nemoc) nejsou srovnatelné s údaji za 1. pololetí ostatních let.

Graf 4.8 Kalendářní dny dočasné pracovní neschopnosti v pololetích let 2015–2025 (v mil.)

* Údaje za 1. pololetí roku 2022 nejsou srovnatelné s údaji za 1. pololetí ostatních let.

Zdroj: ČSÚ

Graf 4.9 Průměrná délka trvání dočasné pracovní neschopnosti v pololetích let 2015–2025 (ve dnech)

* Údaje za 1. pololetí roku 2022 nejsou srovnatelné s údaji za 1. pololetí ostatních let.

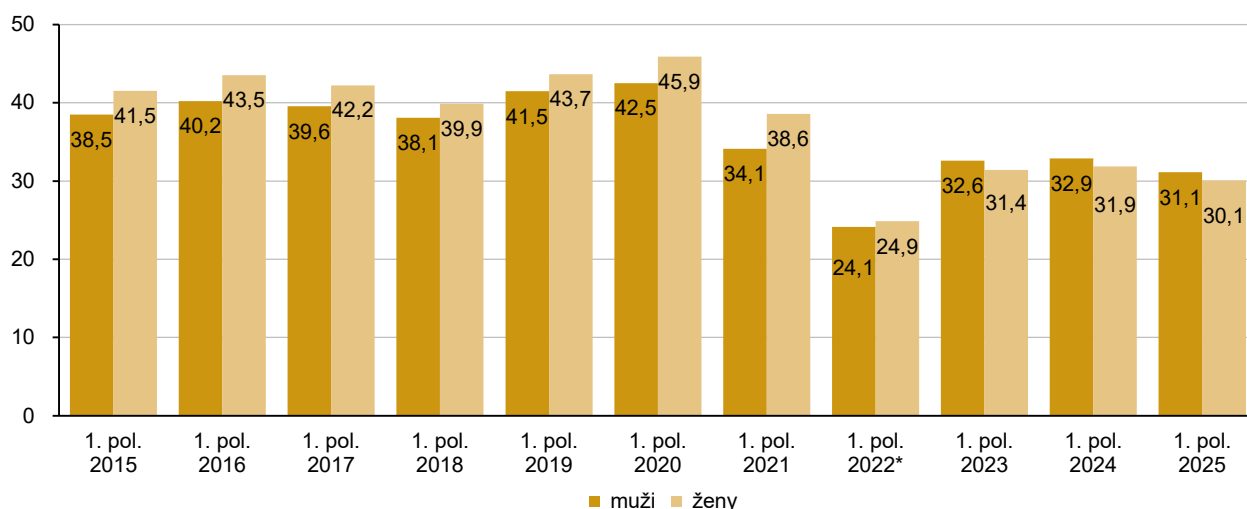
Zdroj: ČSÚ

Zatímco během koronavirové pandemie se průměrná délka trvání případu pracovní neschopnosti snižovala (z důvodu velkého množství krátkodobých pracovních neschopností pro nemoc, včetně karantén), v prvních pololetích let 2023 a 2024 docházelo k prodlužování neschopenky, jelikož krátkodobých neschopenek ubylo. Nicméně se dá předpokládat, že údaj za 1. pololetí roku 2022 je podhodnocený z důvodu duplicitních karanténních neschopenek, které průměr uměle snižovaly. Před pandemií v 1. polovině roku 2019 činila průměrná doba neschopenky 42,6 dne. O šest let později, v 1. pololetí 2025 pak tato hodnota dosáhla minima poslední dekády, konkrétně 30,5 dnů, meziročně o 1,8 dnů méně (viz graf 4.9).

Průměrná délka trvání jednoho případu pracovní neschopnosti v 1. pololetí 2025, ať už pro nemoc či úraz, byla 30,5 dne. **Nemoc** způsobila pracovní neschopnost v průměrné délce 28,5 dne. Pojištěnci zůstávali nejdéle na neschopenkách vydaných v důsledku **pracovních** (57,4 dní) a **mimopracovních** (54,5 dní) **úrazů**.

V 1. pololetí 2025 průměrná délka trvání pracovní neschopnosti mužů potřeť za sebou v poslední dekádě překonala hodnotu u žen. **Muži** strávili na neschopence v průměru 31,1 dnů, zatímco **ženy** 30,1 dnů. Vývoj hodnot v časové řadě viz graf 4.10 a tabulka 4.5.

Graf 4.10 Průměrná délka trvání dočasné pracovní neschopnosti dle pohlaví v 1. pol. 2015–2025 (ve dnech)

* Údaje za 1. pololetí roku 2022 nejsou srovnatelné s údaji za 1. pololetí ostatních let.

Zdroj: ČSÚ

Tab. 4.5 Průměrná délka trvání dočasné pracovní neschopnosti podle pohlaví v 1. pol. 2015–2025

Zdroj: ČSÚ

ve dnech

Období	1. pol. 2015	1. pol. 2016	1. pol. 2017	1. pol. 2018	1. pol. 2019	1. pol. 2020	1. pol. 2021	1. pol. 2022*	1. pol. 2023	1. pol. 2024	1. pol. 2025
Celkem	40,1	42,0	41,0	39,1	42,6	44,3	36,3	24,5	31,9	32,3	30,5
muži	38,5	40,2	39,6	38,1	41,5	42,5	34,1	24,1	32,6	32,9	31,1
ženy	41,5	43,5	42,2	39,9	43,7	45,9	38,6	24,9	31,4	31,9	30,1

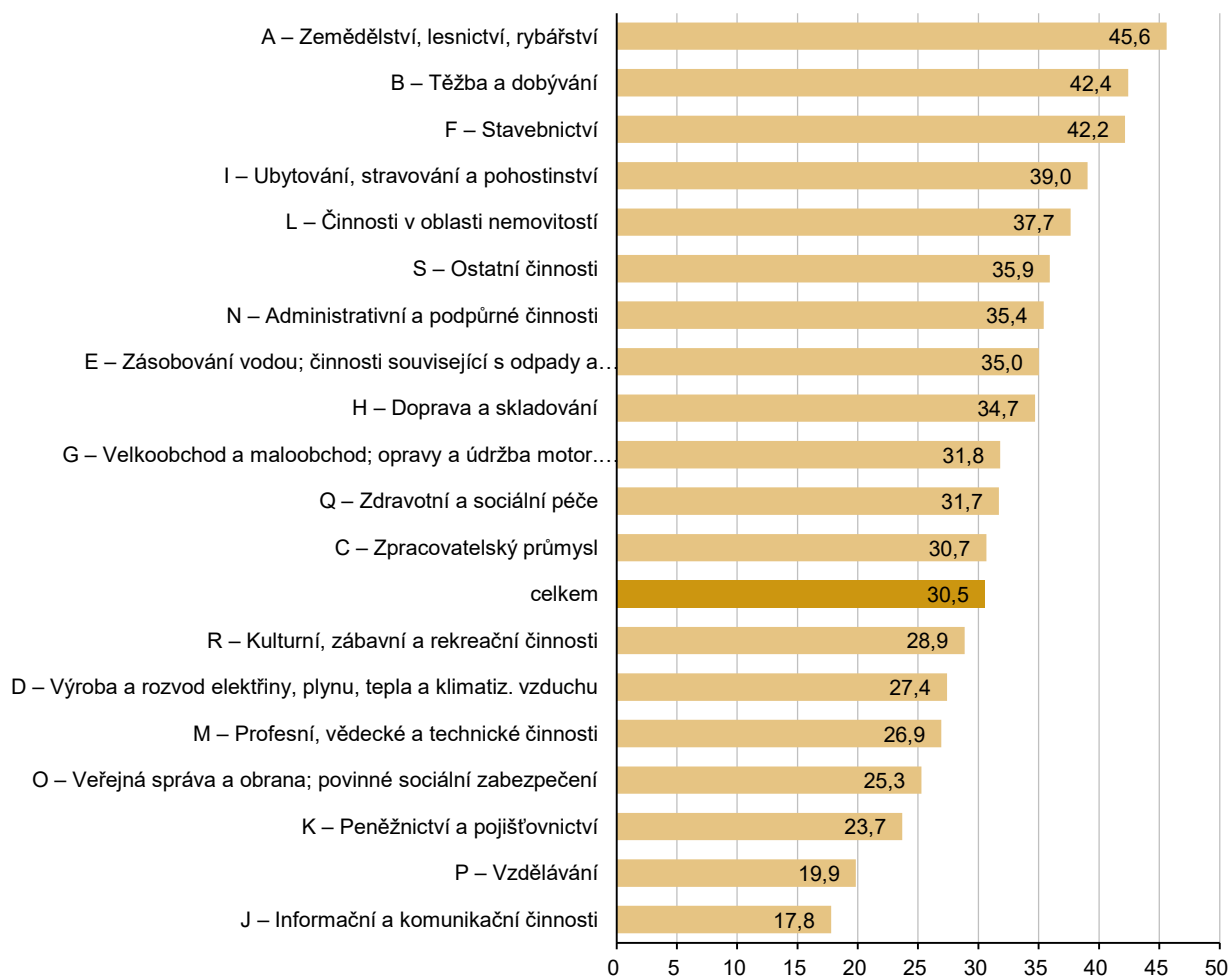
* Údaje za 1. pololetí roku 2022 nejsou srovnatelné s údaji za 1. pololetí ostatních let.

Nejvíce kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti celkem i pro pracovní úraz bylo v 1. pololetí 2025 zaznamenáno v odvětvové sekci Zpracovatelský průmysl (12 749 tisíc, resp. 397 tisíc), kde se také nachází nejvyšší počet pojištěnců, a tím pádem též nejvyšší počet případů pracovní neschopnosti. Nejméně kalendářních dnů pracovní neschopnosti zapříčiněných pracovním úrazem vykazovaly odvětvové sekce Peněžnictví a pojišťovnictví (1,8 tisíc) a Informační a komunikační činnosti (3,2 tisíc).

Jak již bylo zmíněno výše, dočasná pracovní neschopnost v 1. pololetí 2025 trvala v průměru 30,5 dnů. **Odvětvím** s nejdelší průměrnou délkou trvání jednoho případu bylo Zemědělství, lesnictví, rybářství (45,6 dnů) spolu se sektory Těžba a dobývání (42,4 dnů), Stavebnictví (42,2 dnů) a Ubytování, stravování a pohostinství (39 dnů).

Nejkratší průměrná délka trvání jednoho případu ve dnech připadala na pracovní neschopnost v odvětvích Informační a komunikační činnosti (17,8) a Vzdělávání (19,9). Následujícím odvětvím s relativně nízkou průměrnou délkou pracovní neschopnosti byla sekce Peněžnictví a pojišťovnictví (23,7 dnů). Podrobněji viz graf 4.11 a tabulka 4.6. Oproti 1. pololetí 2020 došlo, až na výjimku u Těžby a dobývání (+0,4 dne), k výraznému zkrácení průměrného trvání jedné pracovní neschopnosti ve všech odvětvových sekcích. Nejvíce v sekci Ubytování, stravování a pohostinství, a to o 20 dnů (33,9 %). Největší relativní pokles byl zaznamenán v sekci Vzdělávání (o 40,4 %), což představovalo zkrácení průměrné délky trvání jednoho případu pracovní neschopnosti o 13,5 dne.

Graf 4.11 Průměrná délka trvání dočasné pracovní neschopnosti podle odvětví (sekce CZ-NACE) v 1. pol. 2025 (ve dnech)

Zdroj: ČSÚ

Osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ) nastupují do pracovní neschopnosti méně často než zaměstnanci (8,2 případů na 100 nemocensky pojištěných OSVČ versus 29 případů u zaměstnanců v 1. pololetí 2025). Pokud jsou však ze zdravotních důvodů OSVČ z výkonu práce indisponováni, průměrná délka jejich pracovní neschopnosti značně převyšuje ostatní sledované kategorie velikosti podniku, viz graf 4.12.

Dočasná pracovní neschopnost OSVČ v 1. pololetí 2025 trvala v průměru 108,2 dnů. Delší doba trvání pracovní neschopnosti u OSVČ může souviset se skutečností, že tato skupina pojištěnců v době prvních 14 dnů pracovní neschopnosti není finančně zabezpečena jako ostatní pojištěnci, je jim vypláceno až nemocenské od 15. dne. Vzhledem k tomuto faktu pak krátkodobé případy lehčích forem nemocí OSVČ neřeší pracovní neschopností, tu si nechávají vystavit až při onemocnění vážnější chorobou, která je obvykle spojena s dlouhodobější pracovní neschopností. I proto se u OSVČ při porovnání se zaměstnanci tak výrazně liší délka trvání pracovní neschopnosti z důvodu nemoci a úrazu. Další možností, kterou OSVČ mohou využít, je sjednání pojištění pracovní neschopnosti u soukromých pojišťoven v rámci životního pojištění. Tomuto tématu se však publikace nevěnuje.

U **zaměstnanců** byla průměrná délka pracovní neschopnosti (bez ohledu na příčinu) ve srovnání s OSVČ méně než třetinová (30,1 dnů). Nejvyšší průměrnou délku pracovní neschopnosti zaznamenaly malé podniky čítající méně než 50 zaměstnanců (35,2 dnů). V ostatních velikostních kategoriích podniků se tato hodnota pohybovala v rozmezí 27,1–29,3 dnů.

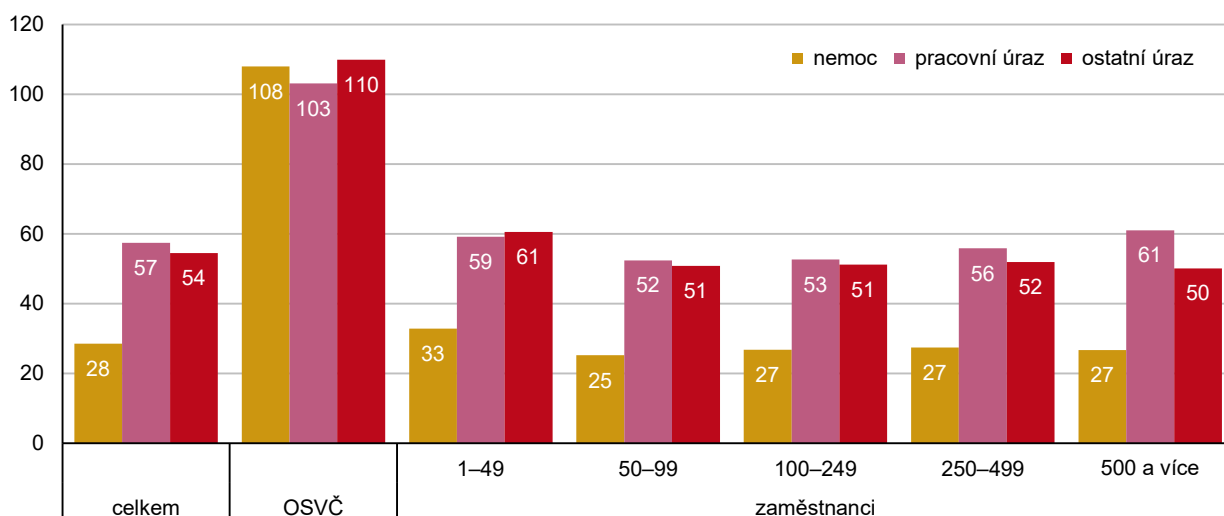
Tab. 4.6 Průměrná délka trvání dočasné pracovní neschopnosti podle odvětví (sekce CZ-NACE) v 1. pol. 2015–2025

Zdroj: ČSÚ

Sekce CZ-NACE	ve dnech										
	1. pol. 2015	1. pol. 2016	1. pol. 2017	1. pol. 2018	1. pol. 2019	1. pol. 2020	1. pol. 2021	1. pol. 2022*	1. pol. 2023	1. pol. 2024	1. pol. 2025
Celkem	40,1	42,0	41,0	39,1	42,6	44,3	36,3	24,5	31,9	32,3	30,5
A – Zemědělství, lesnictví a rybářství	54,9	58,5	56,6	53,4	58,3	58,1	43,5	34,6	46,8	46,8	45,6
B – Těžba a dobývání	43,6	51,1	55,6	45,4	50,3	42,0	39,3	28,7	40,5	40,0	42,4
C – Zpracovatelský průmysl	38,8	40,8	40,0	38,3	42,0	43,6	34,0	24,4	31,9	32,7	30,7
D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	37,5	40,8	39,0	33,6	37,8	39,4	32,1	22,7	29,3	29,3	27,4
E – Zásobování vodou; činnosti související s odpady a sanacemi	43,0	44,1	43,4	41,4	46,0	47,8	36,7	27,4	35,5	36,0	35,0
F – Stavebnictví	53,9	56,6	55,1	51,8	55,0	54,1	41,4	32,5	44,4	45,5	42,2
G – Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motor. vozidel	44,4	44,5	43,4	41,9	45,0	46,4	39,8	26,2	35,0	34,0	31,8
H – Doprava a skladování	43,9	46,0	44,1	41,8	45,9	47,4	38,1	28,2	36,7	36,3	34,7
I – Ubytování, stravování a pohostinství	52,9	53,5	53,3	51,3	54,6	59,1	59,6	33,9	44,4	41,4	39,0
J – Informační a komunikační činnosti	25,8	25,7	25,5	25,5	26,4	27,3	27,0	16,9	18,8	19,1	17,8
K – Peněžnictví a pojišťovnictví	31,6	32,8	32,8	30,4	33,1	34,8	35,2	21,4	23,5	25,0	23,7
L – Činnosti v oblasti nemovitostí	48,8	50,7	51,8	47,4	52,0	50,8	42,4	28,9	39,1	40,4	37,7
M – Profesní, vědecké a technické činnosti	36,0	37,1	37,4	36,6	40,1	40,8	34,8	21,9	28,2	28,7	26,9
N – Administrativní a podpůrné činnosti	37,5	38,5	38,1	39,0	43,7	47,0	38,5	31,2	37,1	37,0	35,4
O – Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	32,7	36,0	34,5	32,2	35,6	36,7	30,4	19,6	25,1	26,6	25,3
P – Vzdělávání	28,7	31,3	29,8	27,7	30,4	33,3	28,3	15,6	19,9	20,7	19,9
Q – Zdravotní a sociální péče	44,5	46,9	45,4	42,4	45,9	43,8	40,3	25,6	33,0	33,5	31,7
R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	38,4	40,9	40,2	38,5	40,4	44,2	40,0	22,1	30,2	30,1	28,9
S – Ostatní činnosti	44,6	48,0	45,6	42,7	46,1	47,9	42,2	27,0	38,5	38,2	35,9

* Údaje za 1. pololetí roku 2022 nejsou srovnatelné s údaji za 1. pololetí ostatních let.

Graf 4.12 Průměrná délka trvání dočasné pracovní neschopnosti podle velikosti podniku a příčiny v 1. pol. 2025 (ve dnech)

Zdroj: ČSÚ

4.2.3 Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti a průměrný denní stav dočasné práce neschopných

Nejkomplexnějším ukazatelem statistiky pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz je **průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti**. Zohledňuje jak celkový počet případů pracovní neschopnosti (jak často lidé do pracovní neschopnosti nastupují), tak i průměrné trvání jednoho případu pracovní neschopnosti (jak dlouho v pracovní neschopnosti setrvávají). Statistiku pak doplňuje ještě další ukazatel – **průměrný denní stav dočasné práce neschopných**, který říká, kolik osob průměrně denně chybělo na pracovišti v důsledku dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz.

Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti – ukazatel udává, kolik ze 100 nemocensky pojištěných je průměrně každý den v pracovní neschopnosti pro nemoc či úraz.

Způsob výpočtu:

Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti = počet kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti x 100 / (průměrný počet osob nemocensky pojištěných x počet kalendářních dnů ve sledovaném období).

Průměrný denní stav dočasné práce neschopných – ukazatel vyjadřuje počet nemocensky pojištěných, kteří byli ve sledovaném období (1. pololetí) denně nepřítomni v práci z důvodů pracovní neschopnosti.

Způsob výpočtu:

Průměrný denní stav dočasné práce neschopných = počet kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti / počet kalendářních dnů ve sledovaném období.

Tab. 4.7 Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti podle odvětví (sekce CZ-NACE) v 1. pol. 2015–2025

Zdroj: ČSÚ

v procentech

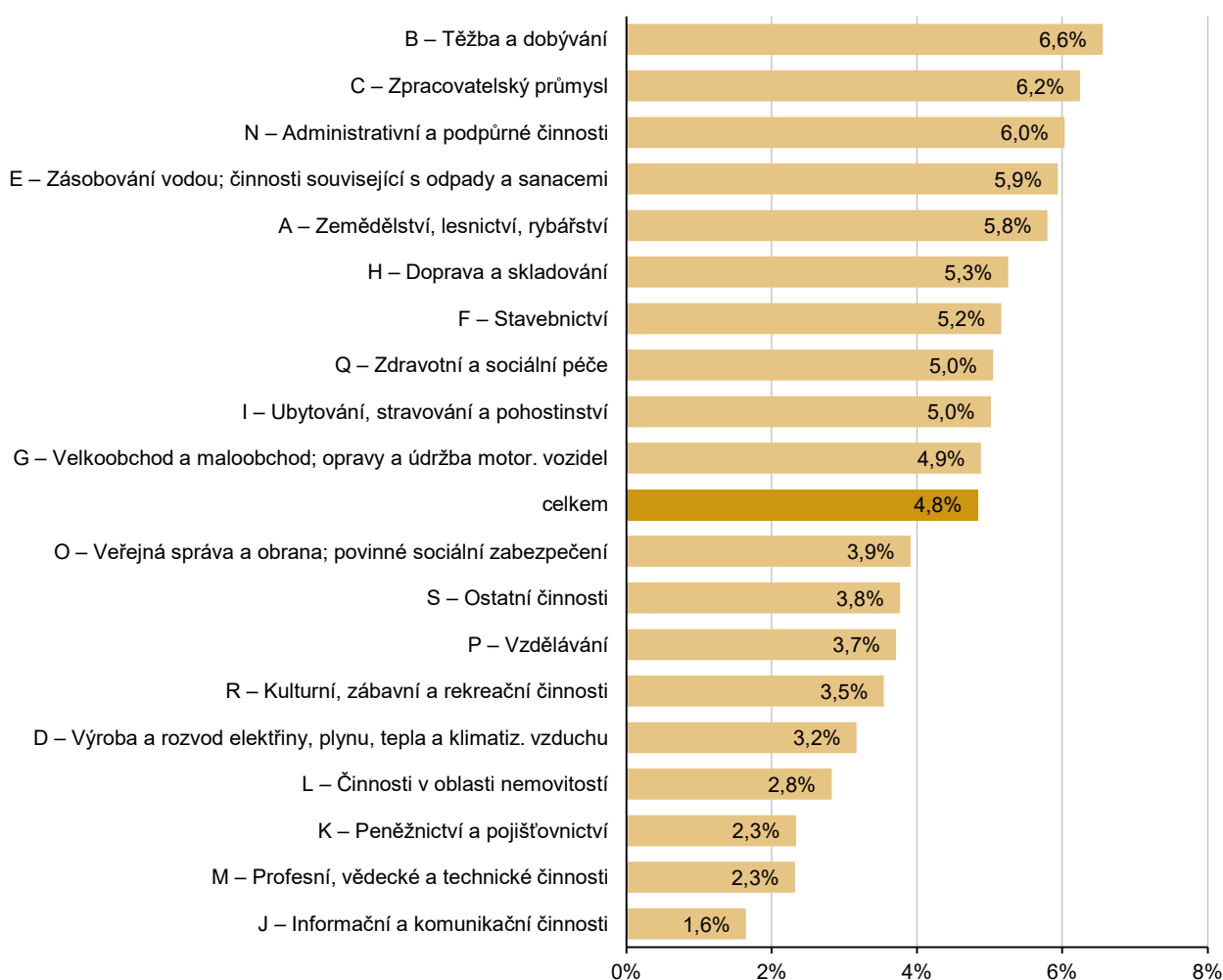
Sekce CZ-NACE	1. pol. 2015	1. pol. 2016	1. pol. 2017	1. pol. 2018	1. pol. 2019	1. pol. 2020	1. pol. 2021	1. pol. 2022*	1. pol. 2023	1. pol. 2024	1. pol. 2025
Celkem	4,3	4,5	4,6	4,8	4,8	5,6	6,0	5,9	4,9	4,7	4,8
A – Zemědělství, lesnictví a rybářství	5,3	5,4	5,7	5,8	5,8	6,0	7,0	6,7	5,8	5,6	5,8
B – Těžba a dobývání	5,0	5,7	6,6	5,9	6,1	7,6	8,8	7,3	6,1	6,1	6,6
C – Zpracovatelský průmysl	5,3	5,7	5,9	6,1	6,3	7,2	7,9	7,6	6,3	6,2	6,2
D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	2,8	2,8	3,1	3,0	3,3	3,2	3,9	3,8	3,1	3,1	3,2
E – Zásobování vodou; činnosti související s odpady a sanacemi	4,5	4,6	5,0	5,2	5,4	5,9	7,0	6,7	5,7	5,7	5,9
F – Stavebnictví	5,1	5,2	5,3	5,2	5,2	5,9	6,4	5,9	5,3	5,2	5,2
G – Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motor. vozidel	4,2	4,4	4,6	4,9	5,1	5,9	6,3	6,1	5,1	4,7	4,9
H – Doprava a skladování	4,3	4,5	4,7	5,1	5,1	6,0	6,7	6,3	5,3	5,1	5,3
I – Ubytování, stravování a pohostinství	4,3	4,3	4,4	4,6	4,8	7,0	5,5	5,7	4,9	4,7	5,0
J – Informační a komunikační činnosti	1,9	1,8	1,9	2,0	2,0	1,9	2,0	2,0	1,6	1,5	1,6
K – Peněžnictví a pojišťovnictví	2,8	2,7	2,7	2,8	2,7	2,8	2,9	2,7	2,2	2,2	2,34
L – Činnosti v oblasti nemovitostí	2,4	2,4	2,4	2,5	2,7	3,1	3,3	3,2	2,8	2,6	2,8
M – Profesní, vědecké a technické činnosti	2,4	2,4	2,5	2,6	2,6	2,9	2,9	2,8	2,4	2,3	2,3
N – Administrativní a podpůrné činnosti	5,3	5,5	5,5	5,6	5,7	6,9	7,5	6,8	5,8	5,5	6,0
O – Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	3,3	3,4	3,4	3,6	3,5	3,8	4,6	5,0	3,9	3,9	3,9
P – Vzdělávání	3,1	3,1	3,3	3,5	3,4	3,2	3,7	4,9	3,9	3,6	3,7
Q – Zdravotní a sociální péče	4,3	4,3	4,5	4,6	4,7	5,7	5,9	6,0	5,1	4,9	5,0
R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	3,0	3,1	3,2	3,3	3,3	3,9	3,5	4,2	3,5	3,4	3,5
S – Ostatní činnosti	3,7	4,0	3,9	4,0	4,1	4,9	4,9	5,0	3,8	3,5	3,8

* Údaje za 1. pololetí roku 2022 nejsou srovnatelné s údaji za 1. pololetí ostatních let.

Hodnota ukazatele **průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti** vykazovala v rozmezí období prvních pololetí let 2015–2021 rostoucí tendenci. Postupně vzrostla na hladinu 6 % a na obdobné úrovni se držela i o rok později. V 1. pololetí 2023, po covidu, dosáhla 4,9 %, v 1. pololetí 2025 pak dále poklesla na 4,8 %, téměř totožnou hodnotu jako v 1. pololetí 2019. Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti je dlouhodobě vyšší u žen, u kterých v 1. pololetí 2025 činilo 5,2 %, zatímco u mužů 4,5 %.

Nejvyšší průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti **z hlediska odvětvové činnosti** vykazovalo v 1. pololetí 2025 odvětví Těžba a dobývání (6,6 %). Jinými slovy, přes šest a půl procent pojištěnců pracujících v této odvětvové sekci denně pobývalo v pracovní neschopnosti. Mezi odvětví s alespoň 6% podílem osob denně dočasně práce neschopných dále patřil Zpracovatelský průmysl (6,2 %) a Administrativní a podpůrné činnosti (6 %). O něco nižších hodnot pak dosahovalo Zásobování vodou; činnosti související s odpady a sanacemi (5,9 %) a Zemědělství, lesnictví, rybářství (5,8 %). Naopak mezi odvětví s nejmenším zastoupením dočasně práce neschopných osob spadaly Informační a komunikační činnosti (1,6 %), Peněžnictví a pojišťovnictví a Profesní, vědecké a technické činnosti (obě 2,3 %). Podrobněji viz tabulka 4.7 a graf 4.13.

Graf 4.13 Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti dle odvětví (sekce CZ-NACE) v 1. pol. 2025

Zdroj: ČSÚ

Oproti 1. pololetí 2020 pokleslo průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti v patnácti z devatenácti sledovaných odvětvových sekcí. Nejvýrazněji v sekcích Ubytování, stravování a pohostinství (o 2 p. b.), Těžba a dobývání a Ostatní činnosti (shodně o 1,1 p. b.). Nárůst pak proběhl zejména u sekce Vzdělávání (o 0,5 p. b.). Při srovnání s 1. pololetím 2015 zaznamenal nejvyšší nárůst průměrného procenta dočasné pracovní neschopnosti ze všech ostatních (o 1,5 p. b.) Zpracovatelský průmysl, následovaný sektorem Zásobování vodou; činnosti související s odpady a sanacemi (o 1,4 p. b.). Nejvýraznější pokles za toto období naopak proběhl u sekce Peněžnictví a pojišťovnictví (o 0,5 p. b.).

Obdobný ukazatel jako průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti, avšak v absolutním vyjádření, představuje **průměrný denní stav dočasně práce neschopných**. Říká, kolik nemocensky pojištěných osob bylo v daném období v průměru denně nepřítomno v práci z důvodu pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz.

Tab. 4.8 Průměrný denní stav dočasně práce neschopných podle příčiny a pohlaví v 1. pol. 2015–2025

Zdroj: ČSÚ

v tis.

Období	Celkem	podle pohlaví		Pro nemoc	podle pohlaví		Pro pracovní úrazy	podle pohlaví		Pro ostatní úrazy	podle pohlaví	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
1. pol. 2015	193,7	87,8	105,9	166,8	70,7	96,1	7,2	4,9	2,3	19,7	12,2	7,5
1. pol. 2016	202,1	91,5	110,6	174,0	73,7	100,3	7,3	4,9	2,3	20,9	12,9	8,0
1. pol. 2017	213,9	97,1	116,8	183,8	78,5	105,2	7,4	5,1	2,4	22,7	13,5	9,2
1. pol. 2018	224,4	101,9	122,6	194,3	83,3	111,0	7,3	4,9	2,4	22,9	13,7	9,2
1. pol. 2019	229,7	104,0	125,7	198,1	84,7	113,5	7,3	4,9	2,4	24,3	14,4	9,8
1. pol. 2020	260,5	119,2	141,2	228,3	99,4	128,9	7,1	4,8	2,2	25,1	15,0	10,1
1. pol. 2021	281,0	132,1	148,9	249,8	113,3	136,4	7,4	5,1	2,3	23,8	13,7	10,2
1. pol. 2022*	278,4	126,2	152,2	245,2	106,3	138,8	7,2	4,8	2,3	26,0	15,0	11,0
1. pol. 2023	234,3	106,2	128,2	201,8	86,9	114,8	6,9	4,6	2,4	25,6	14,7	11,0
1. pol. 2024	226,1	102,1	124,1	193,8	83,3	110,5	7,1	4,6	2,5	25,2	14,2	11,0
1. pol. 2025	230,1	104,1	126,0	197,9	85,7	112,2	6,9	4,5	2,5	25,3	14,0	11,3

* 1. pol. 2022 (celkem a pro nemoc) není srovnatelné s ostatními 1. pololetími.

V 1. pololetí 2025 chybělo denně na pracovištích z důvodu dočasné pracovní neschopnosti způsobené nemocí či úrazem 230,1 tisíc nemocensky pojištěných osob, podobný počet jako v 1. pololetí 2019. Naopak oproti stejnému pololetí roku 2020, kdy tato hodnota činila 260,5 tisíc pojištěnců, se jednalo o 11,7% pokles (o 30,4 tisíc osob). Při srovnání s 1. pololetím 2015 však v 1. pololetí 2025 přibýlo na 36,4 tisíc denně dočasně práce neschopných (tj. 18,8 %). Na tomto nárůstu se podílely především neschopenky zapříčiněné nemocí (o 31,1 tisíc), o necelou třetinu vzrostl i denní počet práce neschopných osob z důvodu mimopracovního úrazu (o 5,6 tisíc). Pro nemoc bylo v 1. pololetí 2025 průměrně denně v neschopnosti 197,9 tisíc pojištěnců, v důsledku pracovního úrazu a ostatních úrazů poté 6,9 tisíc, resp. 25,3 tisíc nemocensky pojištěných osob. V odvětví Zpracovatelský průmysl chybělo denně z důvodu pracovní neschopnosti 70,4 tisíc pojištěnců, ve Velkoobchodě a maloobchodě, opravách a údržbě motorových vozidel téměř 29,8 tisíc osob. Zjištěné hodnoty jsou nicméně značně ovlivněny velikostí obou odvětví. Vývoj hodnot průměrného denního stavu dočasně práce neschopných za období prvních pololetí let 2015–2025 podle příčiny a pohlaví je uveden v tabulce 4.8.

4.3 Ukončené případy dočasné pracovní neschopnosti

Zatímco doposud se analýza týkala **nově hlášených případů** dočasné pracovní neschopnosti (kapitola 4.2), které ČSÚ zpracovává z evidence ČSSZ, jiný pohled na problematiku pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz poskytují data o **ukončených případech pracovní neschopnosti** publikovaná ČSSZ. Rozdíly v počtech nově hlášených a ukončených případů dočasné pracovní neschopnosti jsou dány odlišnou metodikou sběru dat. Vývojové trendy obou ukazatelů jsou však konzistentní.

Na rozdíl od statistik nově hlášených případů, ČSSZ publikuje údaje z hlediska **případů ukončených ve sledovaném roce**. Případy vzniklé na konci roku, které přesahují do roku dalšího, jsou evidovány až ve zpracování dat následujícího roku. Je nutné upozornit, že data týkající se ukončených případů jsou k dispozici v třídění z pohledu pojištěnce, nikoliv zaměstnavatele, jak tomu bylo u nově hlášených případů. ČSSZ třídí data např. podle věku dočasně práce neschopných, krajů místní příslušnosti lékaře či skupin diagnóz.

Ukončené případy pracovní neschopnosti – zahrnují veškerá onemocnění a úrazy, které zapříčinily alespoň jednodenní pracovní neschopnost u nemocensky pojištěných osob ukončenou v daném roce. Nezahrnuje onemocnění a úrazy, u nichž pracovní neschopnost přesahovala do dalšího roku/období, ani ty případy, kdy nebylo vystaveno „*Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti*“.

ČSSZ za 1. pololetí 2025 evidovala 1 355,6 tisíc ukončených případů dočasné pracovní neschopnosti, o 40,6 % více než v 1. pololetí 2019 (před vypuknutím koronavirové pandemie). Nejvyšší nárůst počtu ukončených případů mezi 1. pololetími let 2019 a 2025 zaznamenala Praha (o 65,6 %) a Jihomoravský kraj (o 45,6 %).

Tab. 4.9 Ukončené případy dočasné pracovní neschopnosti podle krajů Česka za 1. pol. 2019, 2020 a 2025

Zdroj: ČSSZ

v tis., ve dnech

Kraj Česka	Počet ukončených případů DPN (v tis.)			Počet prostonaných dnů (v tis.)			Průměrná délka trvání 1 případu DPN ve dnech		
	1. pol. 2019	1. pol. 2020	1. pol. 2025	1. pol. 2019	1. pol. 2020	1. pol. 2025	1. pol. 2019	1. pol. 2020	1. pol. 2025
Česko celkem	963,9	1 032,8	1 355,6	40 241,0	42 934,2	42 255,0	41,8	41,6	31,2
Hl. m. Praha	106,6	124,5	176,5	3 387,4	3 864,4	4 143,0	31,8	31,0	23,5
Středočeský kraj	111,0	109,8	157,9	4 188,8	4 220,9	4 286,9	37,8	38,4	27,1
Jihočeský kraj	60,7	63,6	81,3	2 670,5	2 782,1	2 615,8	44,0	43,7	32,2
Plzeňský kraj	61,2	62,1	87,3	2 398,0	2 487,5	2 560,3	39,2	40,0	29,3
Karlovarský kraj	26,0	24,9	33,5	1 034,0	1 004,4	1 021,2	39,8	40,3	30,5
Ústecký kraj	74,4	75,1	99,0	3 066,5	3 131,7	3 118,4	41,2	41,7	31,5
Liberecký kraj	45,4	47,2	61,5	1 778,8	1 887,6	1 822,7	39,2	40,0	29,6
Královéhradecký kraj	56,0	56,8	75,6	2 200,3	2 345,3	2 266,0	39,3	41,3	30,0
Pardubický kraj	48,9	49,4	69,2	1 984,9	2 101,1	2 123,1	40,6	42,5	30,7
Kraj Vysočina	49,1	49,7	65,6	2 191,2	2 298,3	2 182,1	44,6	46,3	33,3
Jihomoravský kraj	103,5	113,3	150,6	4 519,1	4 871,2	4 744,5	43,7	43,0	31,5
Olomoucký kraj	59,4	73,7	86,0	2 696,4	3 035,7	2 930,7	45,4	41,2	34,1
Zlínský kraj	53,3	59,3	70,9	2 662,7	2 897,6	2 623,4	50,0	48,8	37,0
Moravskoslezský kraj	108,6	123,3	140,7	5 462,4	6 006,4	5 817,0	50,3	48,7	41,3

Celková **prostonaná doba** v 1. pololetí 2025 činila 42 255 tisíc dnů, o 2 miliony dnů více oproti 1. pololetí 2019. Jeden případ dočasné pracovní neschopnosti trval v 1. pololetí 2025 v průměru 31,2 dní. Nejdelší průměrná délka trvání jednoho případu pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz byla zjištěna v Moravskoslezském a Zlínském kraji, a to konkrétně 41,3 resp. 37 dní. Naopak nejkratší průměrné délky trvání jednoho případu vykazují Praha (23,5 dne) a Středočeský kraj (27,1 dne). Více viz tabulka 4.9.

Tab. 4.10 Ukončené případy dočasné pracovní neschopnosti a průměrná délka jejich trvání podle pohlaví a věkových skupin v 1. pol. 2020 a 2025

Zdroj: ČSSZ

v tis., ve dnech

Věková skupina	Počet ukončených případů DPN (v tis.)			Průměrná délka trvání 1 ukončeného případu DPN ve dnech		
	Celkem	podle pohlaví		Celkem	podle pohlaví	
		muži	ženy		muži	ženy
	1. pol. 2020					
Celkem	1 032,8	491,1	541,6	41,6	39,8	43,2
mladší 20 let	11,6	6,4	5,2	20,4	18,0	23,3
20–29 let	211,6	111,6	100,0	27,4	22,8	32,5
30–39 let	212,5	112,6	99,9	34,8	29,8	40,4
40–49 let	273,9	116,1	157,8	42,2	41,6	42,7
50–59 let	244,1	100,0	144,1	53,2	55,3	51,8
60 a více let	79,0	44,4	34,6	62,6	70,9	52,1
	1. pol. 2025					
Celkem	1 355,6	602,4	753,2	31,2	31,8	30,7
mladší 20 let	15,4	9,0	6,4	14,2	13,1	15,6
20–29 let	245,1	122,6	122,5	18,1	16,2	20,0
30–39 let	293,6	144,8	148,8	23,3	21,7	24,9
40–49 let	336,7	137,1	199,5	30,2	31,8	29,1
50–59 let	338,0	129,4	208,6	41,3	46,3	38,2
60 a více let	126,8	59,4	67,4	52,1	59,6	45,5

Průměrná délka trvání pracovní neschopnosti rostla s **věkem** (viz tabulka 4.10), v 1. pololetí 2025 od 14,2 dnů ve věkové skupině osob mladších 20 let až po 52,1 dnů ve věkové skupině 60letých a starších. Toto je způsobeno zejména vyšším zastoupením krátkodobých případů pracovní neschopnosti pro nemoci dýchací soustavy v mladším věku, a naopak nárůstem dlouhodobých případů pracovní neschopnosti pro nádorová onemocnění a nemoci oběhové soustavy se zvyšujícím se věkem. Zatímco v 1. pololetí 2020 trvala průměrná neschopenka žen 43,2 dnů a mužů 39,8 dnů, o 5 let později se poměr obrátil a rozdíl snížil. Ženy zůstávaly v pracovní neschopnosti při přepočtu na 1 případ v průměru o 1,1 dne méně než muži. Průměrná doba trvání ukončeného případu pracovní neschopnosti činila u žen 30,7 dnů, u mužů 31,8 dnů. Bez ohledu na pohlaví došlo oproti 1. pololetí 2020 ke zkrácení průměrné délky trvání ukončeného případu o 10,4 dnů. Průměrná délka trvání ukončeného případu pracovní neschopnosti pro 60leté a starší muže klesla o 11,3 dnů, u žen poté o 6,6 dnů.

Tab. 4.11 Ukončené případy dočasné pracovní neschopnosti podle skupin diagnóz a pohlaví v 1. pol. 2025

Zdroj: ČSSZ

v tis., ve dnech

Skupiny diagnóz (kapitoly podle MKN-10)	Počet případů DPN (v tis.)			Průměrná délka trvání 1 ukončeného případu DPN ve dnech		
	Celkem	podle pohlaví		Celkem	podle pohlaví	
		muži	ženy		muži	ženy
Celkem	1 355,6	602,4	753,2	31,2	31,8	30,7
Tuberkulóza	0,1	0,0	0,0	173,0	176,9	158,2
Zhoubné novotvary	9,1	4,0	5,1	174,8	167,7	180,3
Nemoci duševní	32,2	11,0	21,2	81,8	79,8	82,8
Nemoci nervové soustavy	19,1	7,4	11,7	67,7	75,2	62,9
Nemoci oběhové soustavy	28,3	15,3	13,1	68,1	79,6	54,6
hypertenze	7,8	3,9	3,9	41,5	46,3	36,7
ischemická choroba srdeční	3,2	2,4	0,8	108,4	112,4	95,4
cévní nemoci mozku	1,7	1,1	0,7	149,3	156,0	138,3
jiné nemoci oběhové soustavy	15,6	7,8	7,8	64,2	75,7	52,6
Nemoci dýchací soustavy	675,3	291,5	383,8	11,8	11,8	11,8
akutní infekce dýchacích cest	549,2	234,2	314,9	11,3	11,1	11,3
chřipka	113,2	51,1	62,1	12,3	12,4	12,3
chronické nemoci dolních dýchacích cest	5,6	2,4	3,2	40,7	44,9	37,4
jiné nemoci dýchacích cest	7,3	3,7	3,6	24,6	26,9	22,1
Nemoci trávicí soustavy	81,9	41,2	40,7	25,0	27,9	22,1
Nemoci kůže	16,4	9,4	7,0	30,7	32,4	28,5
Nemoci pohybové soustavy	194,1	96,3	97,7	65,5	62,6	68,3
nemoci páteře	122,2	60,6	61,6	59,0	56,5	61,5
jiné nemoci pohybové soustavy	71,9	35,7	36,2	76,4	73,0	79,8
Nemoci močové a pohlavní soustavy	42,7	9,7	32,9	29,5	33,7	28,3
Těhotenství, porod, šestinedělí	10,9	X	10,9	88,1	X	88,1
Úrazy, otravy	99,2	58,4	40,8	54,9	54,1	55,9
Nemoci ostatní	146,4	58,2	88,2	26,6	24,2	28,2

Poznámka: písmeno X v tabulce značí, že jev není logicky možný.

Statistiky ČSSZ nabízí přehled ukončených případů pracovní neschopnosti **podle diagnóz**, viz tabulka 4.11 a graf 4.14. Téměř polovina (49,8 %) případů pracovní neschopnosti bylo spojena s **nemocemi dýchací soustavy**. Z této skupiny nemocí jsou neschopenky vystavovány především kvůli akutním infekcím dýchacích cest či chřipkám. Na druhou stranu, onemocnění dýchací soustavy tvořila pouze 18,9 % z celkového počtu prostaných dnů (necelých 8 ze 42,3 milionů dnů), což je též spojeno s nejkratší průměrnou délkou trvání pracovní neschopnosti ze všech sledovaných skupin diagnóz, a sice 11,8 dnů na 1 případ.

Nemoci pohybové soustavy způsobily 14,3 % pracovních neschopností. Tato onemocnění se vyznačují poměrně dlouhou délkou trvání, v průměru okolo 65,5 dnů na 1 případ. Počet prostonaných dnů v této kategorii činil 12,7 milionů, dlouhodobě nejvyšší podíl prostonaných dnů ze všech skupin diagnóz (okolo 30 %). V rámci nemocí pohybové soustavy je pracovní neschopnost nejčastěji způsobena nemocemi páteře.

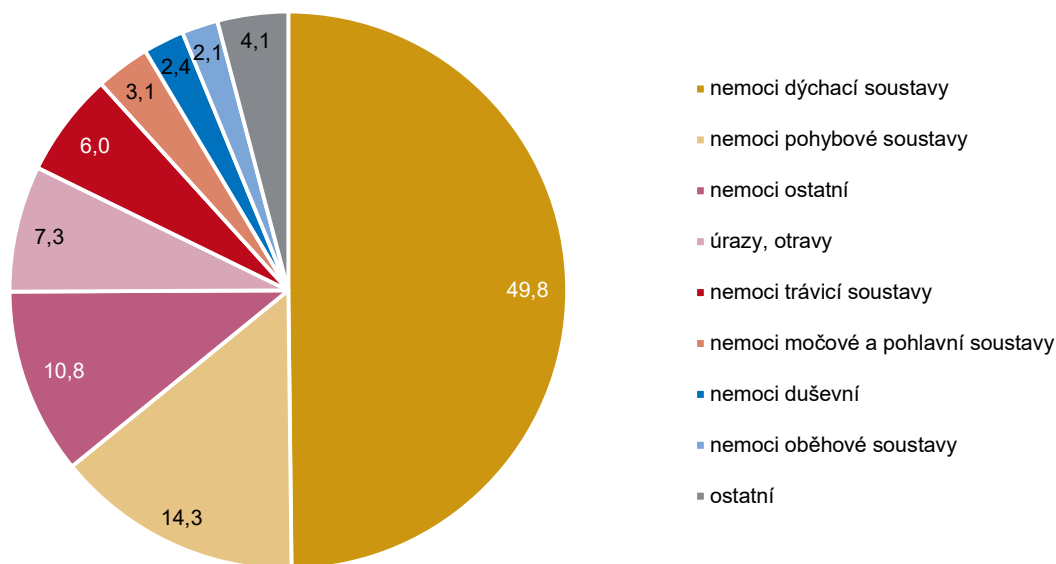
Necelých 11 % všech pracovních neschopností v 1. pololetí 2025 připadalo na **ostatní nemoci**, mezi které patří také karantény. Oproti minulým letům zde došlo k významnému poklesu. V 1. pololetí 2022 tvořily ostatní nemoci polovinu všech ukončených případů pracovní neschopnosti. Vysvětlením následného poklesu může být ustoupení šíření nákazy, ale také skutečnost, že od 20. 4. 2023 bylo ukončeno plošné nařizování izolací pro onemocnění covid-19. V 1. pololetích let 2015–2019, tedy před epidemií covidu, se zastoupení ostatních nemocí jako příčiny pracovní neschopnosti pohybovalo mezi 7 a 9 %.

Další relativně častou příčinou pracovní neschopnosti byly **úrazy a otravy**. Na celkovém počtu neschopenek se podílely 7,3 %. Průměrná délka trvání pracovní neschopnosti činila v těchto případech 54,9 dnů, celkový počet prostonaných dní pak 5,4 milionu.

Nejvyšší průměrná délka trvání pracovní neschopnosti v 1. pololetí 2025 byla evidována, vedle téměř se nevyskytující tuberkulózy (52 případů), u **zhoubných novotvarů** (174,8 dnů). Neschopenka u této skupiny onemocnění trvala v průměru 167,7 dnů u mužů a 180,3 dnů u žen.

V pracovní neschopnosti jsou častěji ženy, v 1. pololetí 2025 zaznamenaly 753,2 tisíc ukončených případů pracovní neschopnosti, muži 602,4 tisíc. Výraznější rozdíl v pracovní neschopnosti podle pohlaví se objevuje u **nemocí močové a pohlavní soustavy**, kde byl v 1. pololetí 2025 počet ukončených případů u mužů oproti ženám více než 3krát nižší. **Duševní onemocnění** vedoucí k pracovní neschopnosti poté téměř dvakrát častěji postihovaly ženy než muže. Muži byli naopak náchylnější k úrazům a otrávám, nemocem oběhové a trávicí soustavy.

Graf 4.14 Struktura ukončených případů dočasné pracovní neschopnosti podle skupin diagnóz v 1. pol. 2025 (v %)

Zdroj: ČSSZ

4.4 Výdaje na dávky nemocenského pojištění

Systém nemocenského pojištění je určen pro výdělečně činné osoby, které při ztrátě příjmu v případech tzv. krátkodobých sociálních událostí zabezpečuje peněžitými dávkami nemocenského pojištění. Z nemocenského pojištění se poskytuje 6 peněžitých dávek, a to:

- nemocenské,
- peněžitá pomoc v mateřství,
- ošetřovné,
- vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství,
- dávka otcovské poporodní péče (tzv. otcovská),
- dlouhodobé ošetřovné.

Výše dávek nemocenského pojištění **závisí** na dosahovaném **výdělku**, **redukčních hranicích** pro redukcí denního vyměřovacího základu, **redukci mezi** jednotlivými **redukčními hranicemi** a na **procentní sazbě** pro jednotlivé dávky.

Všechny dávky nemocenského pojištění vyplácí územní správa sociálního zabezpečení (ÚSSZ) a hradí se ze státního rozpočtu (z příjmů z pojistného). Dávky nemocenského pojištění se vyplácejí za kalendářní dny.

Nemocenské – je základní peněžitou dávkou systému nemocenského pojištění. Na nemocenské má nárok pojištěnec, který je uznán ošetřujícím lékařem dočasně práce neschopným, a to od 15. kalendářního dne trvání jeho dočasné pracovní neschopnosti do konce dočasné pracovní neschopnosti, maximálně však 380 kalendářních dnů počítaných od vzniku dočasné pracovní neschopnosti.

Výdaje na dávky nemocenského pojištění (více viz tabulka 4.12 a graf 4.15) za 1. pololetí 2025 činily 25,6 mld. Kč, tedy o 0,8 mld. Kč více než za stejné období před rokem. **Výdaje** na objemově nejvýznamnější dávku, **nemocenské**, meziročně vzrostly o 1 mld. Kč, tj. o 5,5 %. Činily 18,9 mld. Kč a překonaly tak hodnoty z 1. pololetí 2021. Výdaje na nemocenské v přepočtu na jednoho pojištěnce v 1. pololetí 2025 činily 3 975 Kč, o 250 Kč více než před rokem.

Je zřejmé, že za enormní nárůst výdajů na dávky nemocenského pojištění mezi prvními pololetími 2019 a 2020, resp. 2021 mohou **finanční kompenzace** vyplacené v souvislosti s onemocněním **covid-19**, ať už jde o nemocenské nebo ošetřovné. Zatímco do 1. pololetí 2019 činil podíl výdajů za ošetřovné maximálně 6 % celkových výdajů na dávky nemocenského pojištění, v 1. pololetí 2020 to byla více než čtvrtina. Navýšení nákladů bylo způsobeno jednak vyšším počtem případů, jednak zvýšením částky pro výpočet ošetřovného při epidemii uzákoněné na podzim roku 2020 (tzv. krizové ošetřovné). Z dosud počítaných 60 % byl podíl zvýšen na 70 % redukovaného denního vyměřovacího základu. Zatímco dříve bylo možné čerpat ošetřovné maximálně 9 dnů, při uzavření školních a dětských zařízení trvala podpůrná doba po celou dobu mimořádných vládních opatření. Náklady na ošetřovné za 1. pololetí 2020 dosáhly 7,7 mld. Kč, o 6 mld. Kč více než v předchozím roce. Výdaje na ošetřovné v 1. pololetí 2021 byly nižší. Činily 4,5 mld. Kč a tvořily jednu šestinu výdajů na dávky systému nemocenského pojištění. Pokles výdajů na ošetřovné pokračoval i v 1. pololetí 2022, kdy bylo za tímto účelem vynaloženo 1,8 mld. Kč, tedy 7 % z veškerých výdajů na dávky nemocenského pojištění. I v 1. pololetí 2025 výdaje na ošetřovné meziročně poklesly, a sice na 1,5 mld. Kč a představovaly 5,8 % celkových výdajů na dávky nemocenského pojištění.

K významnému zvýšení výdajů na dávky nemocenského pojištění došlo v 1. pololetí 2018. V roce 2017 bylo totiž **přijato několik významných legislativních opatření** v oblasti nemocenského pojištění, **s účinností od roku 2018**, která zásadním způsobem ovlivnila jeho finanční bilanci. Jednalo se o **zvýšení nemocenského od 31. kalendářního dne DPN** nebo karantény z 60 % na 66 % redukovaného denního vyměřovacího základu a **od 61. kalendářního dne DPN** nebo karantény z 60 % na 72 % redukovaného denního vyměřovacího základu s účinností od 1. 1. 2018. Kromě toho, ovšem s jen nepatrným vlivem na celkovou výši výdajů nemocenského pojištění, byl rozšířen okruh dávek poskytovaných z nemocenského pojištění o novou dávku otcovské poporodní péče (tzv. „otcovská“) s účinností od 1. 2. 2018 a dávku dlouhodobého ošetřovného s účinností od 1. 6. 2018.

Tab. 4.12 Výdaje na dávky nemocenského pojištění v 1. pol. 2015–2025

Zdroj: ČSSZ

v mld. Kč

Druh dávky	1. pol. 2015	1. pol. 2016	1. pol. 2017	1. pol. 2018	1. pol. 2019	1. pol. 2020	1. pol. 2021	1. pol. 2022	1. pol. 2023	1. pol. 2024	1. pol. 2025
Celkem	12,32	13,46	14,63	17,18	19,81	30,00	28,50	25,41	24,18	24,84	25,65
nemocenské	8,02	8,85	9,68	11,60	13,78	17,03	18,39	17,65	17,03	17,93	18,91
ošetřovné	0,63	0,71	0,84	0,99	1,02	7,68	4,47	1,81	1,57	1,46	1,48
peněžitá pomoc v mateřství	3,66	3,90	4,11	4,49	4,83	5,09	5,42	5,55	5,18	5,03	4,83
vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství	0,004	0,005	0,004	0,004	0,005	0,004	0,003	0,004	0,004	0,003	0,003
otcovská poporodní péče ¹⁾	—	—	—	0,091	0,129	0,128	0,138	0,285	0,287	0,286	0,279
dlouhodobé ošetřovné ²⁾	—	—	—	0,000	0,051	0,067	0,077	0,105	0,113	0,128	0,140

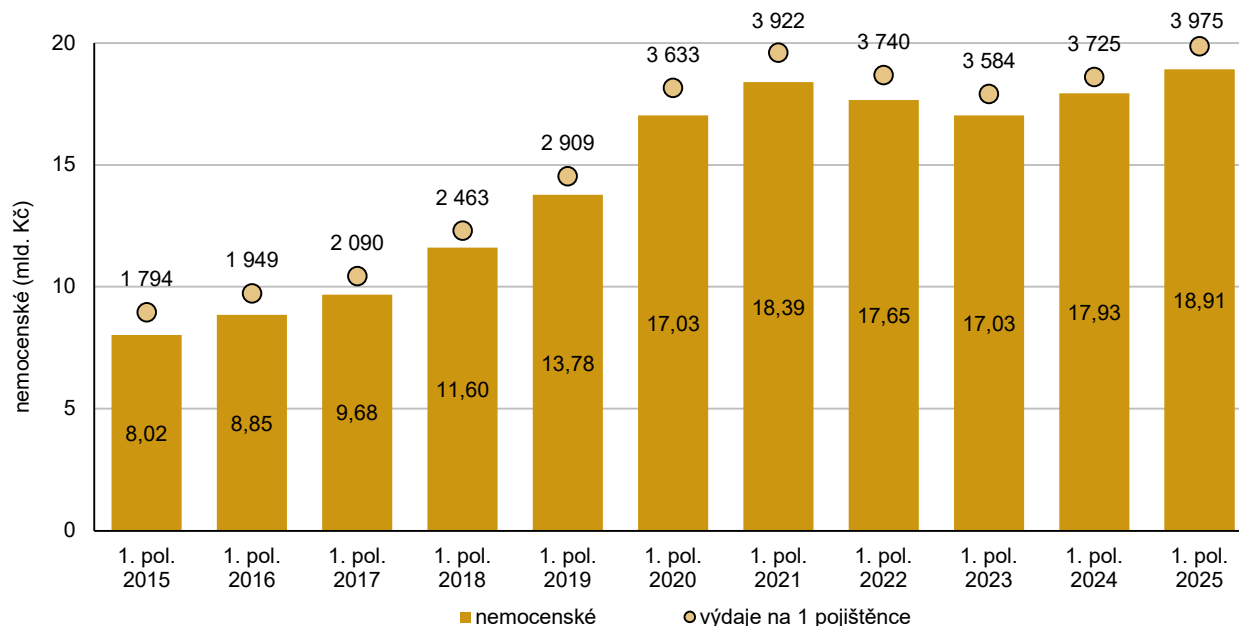
1) Zavedení dávky otcovské poporodní péče, tzv. „otcovská“ – účinnost od 1. února 2018.

2) Zavedení dávky dlouhodobé ošetřovné – účinnost od 1. června 2018.

Poznámka: – pomlčka značí, že se jev nevyskytoval.

Od 1. pololetí 2013 výdaje na nemocenské až do 1. pololetí 2021 kontinuálně rostly. O rok později nastal mírný pokles, který pokračoval i během 1. poloviny roku 2023. Oproti 1. pololetí 2019, tj. období před pandemií, se však výdaje v 1. pololetí 2023 zvýšily o 3 mld. Kč, téměř o čtvrtinu. V aktuálním období (1. pololetí 2025) bylo maximum z 1. pololetí 2021 opět překonáno. Za uplynulou dekádu (při srovnání 1. pololetí) výdaje na nemocenské vzrostly o 10,9 mld. Kč.

Podrobnější informace k výdajům na nemocenské a dalším dávkám, které jsou poskytovány ze systému nemocenského pojištění, jsou k dispozici na internetových stránkách MPSV ve veřejně dostupné publikaci *Analýza vývoje nemocenského pojištění*.

Graf 4.15 Výdaje na nemocenské (v mld. Kč) a v přepočtu na 1 jednoho pojištěnce (v Kč) v 1. pol. 2015–2025

Zdroj: ČSSZ

4.5 Pracovní úrazy

V oblasti pracovní úrazovosti ukládá česká i evropská legislativa zaměstnavatelům řadu povinností souvisejících s evidencí, hlášením a objasněním příčin a okolností vzniku každého pracovního úrazu.

Pracovní úraz – pracovním úrazem se rozumí poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním (viz § 271k odst. 1 až 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů).

Smrtelný pracovní úraz – je takové poškození zdraví, na jehož následky úrazem postižený zaměstnanec nejpozději do 1 roku zemřel.

Závažný pracovní úraz – je takové poškození zdraví, trvá-li hospitalizace úrazem postiženého zaměstnance déle než 5 dnů.

Pracovní úraz s pracovní neschopností delší než 3 dny – ukazatel zahrnuje případy pracovních úrazů, které měly za následek dočasnou pracovní neschopnost delší než tři kalendářní dny. Do těchto tří dnů se nezapočítává den, ve kterém k úrazu došlo.

Ohlášení pracovního úrazu místně příslušnému Oblastnímu inspektorátu práce (OIP) podléhá smrtelný pracovní úraz a pracovní úraz s hospitalizací delší než 5 dnů (tzv. závažný pracovní úraz) nebo lze-li vzhledem k povaze zranění takovou dobu hospitalizace předpokládat. Vyhotovit záznam o úrazu (včetně případného hlášení změn) a zaslat jej na místně příslušný OIP je zaměstnavatel povinen i u pracovního úrazu s pracovní neschopností delší než 3 dny. V závislosti na druhu a okolnostech vzniku pracovního úrazu se pracovní úraz ohlašuje a záznam o něm se zasílá ještě na další stanovené orgány a instituce. Evidenci všech úrazů, tedy i takových, kterými nebyla způsobena pracovní neschopnost nebo jimi byla způsobena pracovní neschopnost nepřesahující 3 kalendářní dny, je zaměstnavatel povinen vést v knize úrazů.

V 1. pololetí 2020 se i vlivem uzavření některých podniků a větší míry práce z domova událo nejméně pracovních úrazů za posledních 10 let. Absolutní počet nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti (DPN) pro pracovní úraz po propadu v 1. pololetí 2020 vzrostl z 20 483 případů na 23 326 případů v 1. pololetí 2021 (tj. o 14 %) a vrátil se tak na hodnoty z období před pandemií. Od té doby se v následujících 1. pololetích počet mírně snižoval na konečných 21 852 pracovních úrazů v 1. pololetí 2025. Z tohoto celkového počtu bylo 21 105 případů (96,6 %) **pracovních úrazů s pracovní neschopností delší než 3 kalendářní dny** (tedy těch, které podléhají povinnosti vyhotovit záznam o úrazu a zaslat jej OIP).

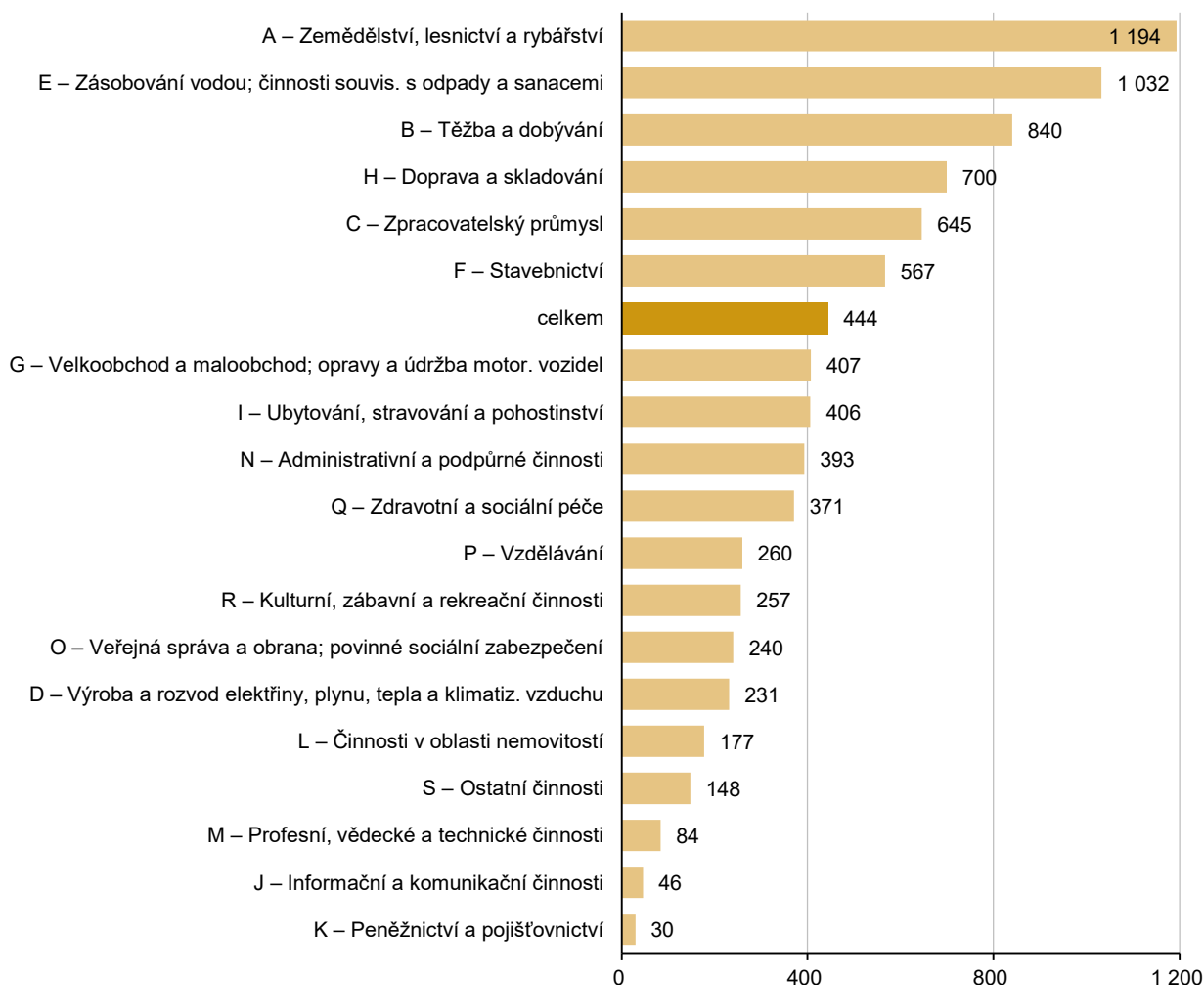
V pracovní úrazovosti je dlouhodobě patrný rozdíl mezi **pohlavími**, muži zde výrazně dominují, viz tabulka 4.13. Z celkového počtu pracovních úrazů tvořili muži v 1. pololetí 2025 dvě třetiny (63,7 %), což je dáno především **odlišnou strukturou zaměstnanosti žen a mužů**. V odvětvích rizikovějších na výskyt pracovních úrazů jako je například Těžba a dobývání, Zpracovatelský průmysl, Stavebnictví, Doprava a skladování či Zemědělství, lesnictví, rybářství mezi zaměstnanými převládají muži.

Ještě výraznějšího rozdílu hodnot mezi pohlavími bylo dosaženo v případě **smrtelných pracovních úrazů**. V 1. pololetí 2025 se z celkových 46 smrtelných pracovních úrazů 38 přihodilo mužům. Oproti předchozímu 1. pololetí se událo o 13 smrtelných pracovních úrazů více, resp. o 14 méně než v 1. pololetí 2018, kdy došlo k nejvíce smrtelným pracovním úrazům za posledních 10 let. Meziročně se také snížil počet **závažných pracovních úrazů**, které si vyžádaly alespoň 5denní hospitalizaci, a to o 21 případů na 376 konečných případů. Pokles byl výrazný i v porovnání s 1. pololetím 2015, kdy se počet této skupiny pracovních úrazů rovnal 662. Je možné předpokládat souvislost s preferováním kratší hospitalizace či ambulantní léčby (tam, kde to povaha úrazu dovolí) před dlouhodobou hospitalizací.

Tabulka 4.13 Pracovní úrazy podle závažnosti a pohlaví v 1. pol. 2015–2025

Zdroj: ČSÚ, SÚIP

Období	Počet pracovních úrazů s pracovní neschopností			Počet pracovních úrazů s pracovní neschopností delší než 3 dny			Počet závažných pracovních úrazů s hospitalizací nad 5 dnů			Počet smrtelných pracovních úrazů		
	Celkem	podle pohlaví		Celkem	podle pohlaví		Celkem	podle pohlaví		Celkem	podle pohlaví	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
1. pol. 2015	23 461	16 114	7 347	22 860	15 682	7 178	662	548	114	51	48	3
1. pol. 2016	24 870	17 111	7 759	24 158	16 588	7 570	677	550	127	49	47	2
1. pol. 2017	24 732	16 933	7 799	24 046	16 430	7 616	567	476	91	45	43	2
1. pol. 2018	24 062	16 186	7 876	23 525	15 810	7 715	561	463	98	60	57	3
1. pol. 2019	23 218	15 602	7 616	22 828	15 326	7 502	551	448	103	40	37	3
1. pol. 2020	20 483	14 209	6 274	19 857	13 758	6 099	426	357	69	47	45	2
1. pol. 2021	23 326	16 203	7 123	22 469	15 572	6 897	395	320	75	39	35	4
1. pol. 2022	23 278	15 616	7 662	22 358	14 949	7 409	411	326	85	40	39	1
1. pol. 2023	22 414	14 712	7 702	21 575	14 102	7 473	397	319	78	42	41	1
1. pol. 2024	22 657	14 739	7 918	22 021	14 290	7 731	397	323	74	33	32	1
1. pol. 2025	21 852	13 925	7 927	21 105	13 413	7 692	376	292	84	46	38	8

Graf 4.16 Pracovní úrazy s pracovní neschopností delší než 3 dny v přepočtu na 100 tisíc pojištěnců podle odvětví (sekce CZ-NACE) v 1. pol. 2025

Zdroj: ČSÚ

Nejvíce pracovních úrazů s dočasnou **pracovní neschopností delší než 3 dny** v 1. pololetí 2025 zaznamenal Zpracovatelský průmysl (7 279 případů), následovaný odvětvími Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel (2 482) a Doprava a skladování (2 051). Pokud však zohledníme zaměstnanost v jednotlivých odvětvích a míru zastoupení jednotlivých секcí, je vhodné použít **relativní ukazatel** vztažený na 100 tisíc pojištěnců. Po této úpravě se následně **nejrizikovějšími** odvětvími stávají Zemědělství, lesnictví, rybářství (1 194 pracovních úrazů na 100 tisíc pojištěnců), Zásobování vodou, činnosti související s odpady a sanacemi (1 032) a Těžba a dobývání (840). Průměrně na 100 tisíc nemocensky pojištěných připadalo 444 pracovních úrazů s pracovní neschopností delší než 3 dny. Mezi nejméně riziková odvětví se řadilo Peněžnictví a pojišťovnictví se 30 a Informační a komunikační činnosti se 46 pracovními úrazy, které si vyžádaly minimálně 3denní pracovní neschopnost, v přepočtu na 100 tisíc pojištěnců. Podrobněji viz graf 4.16.

Z pohledu **velikosti podniku** se v 1. pololetí 2025 nejvíce pracovních úrazů s pracovní neschopností přesahující 3 dny uskutečnilo v podnicích se 100–249 zaměstnanci (581 případů pracovní neschopnosti v přepočtu na 100 tisíc pojištěnců). Na druhém místě se s mírným odstupem umístily s hodnotou 570 pracovních úrazů podniky o velikosti 50–99 zaměstnanců. Naproti tomu u OSVČ bylo evidováno pouze 131 případů pracovních úrazů v přepočtu na 100 tisíc pojištěnců.

4.6 Závěrečné shrnutí

- V 1. pololetí 2025 bylo v Česku **nemocensky pojištěno** celkem **4 758 tisíc osob**, o 56,5 tisíc osob méně než před rokem. Meziročně nejvýrazněji vzrostl počet pojištěných zaměstnanců v oblasti Zdravotní a sociální péče (o 4,4 tisíce, tj. 1 %) a Vzdělávání (o 4 tisíce, tj. 0,9 %).
- Stejně jako před rokem bylo mezi pojištěnci více žen (51 %) než mužů (49 %). V 1. pololetí 2025 bylo nemocensky pojištěných 2 425 tisíc žen a 2 333 tisíc mužů. Počet pojištěných žen meziročně poklesl o necelých 29 tisíc (v relativním vyjádření o 1,17 %), mužů poté o 28 tisíc (1,18 %).
- V 1. 2025 bylo nahlášeno celkem **1 363 tisíc případů dočasné pracovní neschopnosti**. Ve srovnání s 1. pololetím 2020 (obdobím nástupu pandemie) došlo k nárůstu počtu případů o 293,1 tisíc (27,4 %). **Ženy** nahlásily 757,7 tisíc neschopenek, zatímco **muži** o něco méně, a sice 605,5 tisíc pracovních neschopností.
- Srovnáme-li současný stav s 1. pololetím 2020, **počet neschopenek pro nemoc** se zvýšil o 28,7 %. U **mužů** vzrostl o 20,3 % (+91,8 tisíc), u **žen** o 35,9 % (+188,7 tisíc). Za prvních 6 měsíců roku 2025 bylo nahlášeno 1 257 tisíc případů pracovní neschopnosti pro nemoc.
- V 1. pololetí 2025 bylo vystaveno 21,9 tisíc neschopenek pro **pracovní úraz**, meziročně o 805 případů méně. Došlo ke 46 smrtelným pracovním úrazům, o 13 více než v průběhu 1. pololetí 2024.
- V 1. polovině 2025 připadalo **na 100 pojištěnců** 28,7 nově hlášených **případů dočasné pracovní neschopnosti**. O 5,8 více než v 1. pololetí 2020. Tento ukazatel oproti 1. pololetí 2020 vzrostl kromě sekce Těžba dobývání ve všech ostatních odvětvových sekcích. Nejvíce v sekci **Vzdělávání**, a to o 16,2 případů na 100 pojištěnců, tedy o 92,2 %.
- Celkově strávili pojištěnci v 1. pololetí 2025 v **pracovní neschopnosti** **41 641** tisíc dnů, o 12,2 % méně než v 1. pololetí 2020.
- Zatímco během období epidemie COVID-19 se průměrná délka trvání jednoho případu pracovní neschopnosti snižovala (z důvodu velkého množství krátkodobých pracovních neschopností pro nemoc, tedy vč. karantén), v 1. pololetí let 2023 a 2024 došlo v průměru k prodloužení neschopenky, v 1. pololetí 2025 k následnému poklesu na nejnižší hodnotu za poslední dekádu s výjimkou 1. pololetí 2022. **Průměrná délka trvání pracovní neschopnosti** meziročně poklesla o 1,8 dnů na hodnotu 30,5 dnů.
- **Ženy** strávily v 1. polovině 2025 v pracovní neschopnosti v průměru na 1 případ 30,1 dnů, muži 31,1 dnů. Mužům i ženám se meziročně zkrátila průměrná délka pobytu v pracovní neschopnosti shodně o 1,8 dnů.
- Nejvyšší průměrnou délku trvání dočasné pracovní neschopnosti vykazovaly v 1. pololetí 2025 sekce Zemědělství, lesnictví, rybářství (45,6 dnů), Těžba a dobývání (42,4 dnů) a Stavebnictví (42,2 dnů). Nejkratší naopak sekce Informační a komunikační činnosti (17,8 dnů) a Vzdělávání (19,9 dnů).
- **Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti** v 1. pololetí 2025 dosáhlo hodnoty 4,8. V případě mužů činila hodnota 4,5 %, u žen 5,2 %. Celková hodnota průměrného procenta se tak vrátila na úroveň 1. pololetí 2019.
- Během 1. pololetí 2025 v Česku kvůli dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc či úraz **denně chybělo na pracovištích 230,1 tisíc nemocensky pojištěných osob**, podobný počet jako v 1. pololetí 2019. Naopak oproti prvnímu pololetí roku 2020, kdy tato hodnota činila 260,5 tisíc pojištěnců, se jednalo o 11,7% pokles.
- Téměř polovina (49,8 %) ukončených případů pracovní neschopnosti byla spojena s **nemocemi dýchací soustavy**, které si v průměru vyžádaly 11,8 dnů pracovní neschopnosti na jeden případ. **Nemoci pohybové soustavy** způsobily 14,3 % pracovních neschopností s průměrnou délkou trvání 65,5 dnů.
- Za 1. pololetí 2025 bylo pojištěncům vyplaceno nemocenské ve výši 18,9 mld. Kč. Meziročně výdaje vzrostly o 1 mld. Kč, tj. o 5,5 %. Výdaje na nemocenské v přepočtu na jednoho pojištěnce činily 3 975 Kč.

